

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA MUZIKOLOGIE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANTONÍN PETZOLD V OLOMOUCKÉM HUDEBNÍM
ŽIVOTĚ**

ANTONÍN PETZOLD IN MUSIC LIFE OF OLOMOUC

Nela Krömerová

Vedoucí práce: PhDr. Eva Vičarová, PhD.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně na základě uvedené literatury a pramenů.

V Olomouci 29. dubna 2010

.....

Děkuji PhDr. Evě Vičarové, PhD. za velmi cenné připomínky a odborné vedení mé práce.

Obsah

Úvod	5
Stav pramenů a literatury	7
Životopis	10
Antonín Petzold a jeho působení v olomoucké katedrále	12
Antonín Petzold – ředitel hudební školy Žerotína	15
Antonín Petzold – dirigent	30
Antonín Petzold – skladatel	55
Závěr	63
Soupis literatury a pramenů	66
Shrnutí	
Summary	
Zusammenfassung	
Seznam příloh	

Úvod

Sbormistr, pedagog a skladatel Antonín Petzold patřil k výrazným uměleckým osobnostem Olomouce konce 19. a první třetiny 20. století. Přestože jeho hudební aktivity významně zasáhly do několika sfér dobové hudební kultury, dosud se tato osobnost nestala předmětem monografického zpracování. V literatuře bývá Petzoldův význam zmiňován a hodnocen vždy vzhledem ke konkrétní instituci či určité etapě jeho uměleckého působení. Chybí však ucelený pohled na celou jeho profesní dráhu, z něhož by vyplynulo, jakou roli sehrál v rozvoji olomoucké hudební kultury a emancipaci její české složky. Cílem této bakalářské práce je tudíž vytvořit ucelený umělecký profil Antonína Petzolda, zhodnotit význam jeho odborné činnosti a zasadit jej do širšího kontextu své doby.

Práce je rozčleněna do čtyř kapitol, podle činností, kterým se Antonín Petzold v Olomouci věnoval. První kapitola je věnována životopisu a druhá se zabývá jeho působením v Dómě sv. Václava v Olomouci. Jelikož tuto sféru Petzoldovy činnosti již zdokumentovala Eva Vičarová (viz Stav pramenů a literatury), je tato část práce spíše kompilačního charakteru.

Další z jeho aktivit – ředitelství v umělecké škole Žerotína je zpracována ve třetí kapitole.

Nejrozsáhlejší část práce nazvaná Antonín Petzold – sbormistr si klade za cíl zmapovat jeho působení v hudebně-pěveckém spolku Žerotín. Jejím smyslem je také verifikovat sekundární literaturu a prostřednictvím kritik a reakcí dobového tisku vytvořit Petzoldův dirigentský profil.

V poslední části práce zabývající se Antonínem Petzoldem jako skladatelsky činnou osobou se z dostupných informací a pramenů

pokusím zhodnotit jeho potenciální skladatelský přínos či úroveň jeho skladeb, a to i doloženou analýzou sborového díla.

Práce obsahuje také několik příloh, které zahrnují fotografie Antonína Petzolda, ukázkou rukopisu a spartaci sboru Ten Ptáček a rukopis sboru Heslo.

Stav pramenů a literatury¹

O Antonínu Petzoldovi nebyla napsána monografická publikace, která by nabídla čtenáři jeho ucelený umělecký profil a podala informace rozsáhlejšího charakteru o všech činnostech na poli hudebním, kterým se Petzold věnoval.

Heslo Antonín Petzold obsahuje *Československý hudební slovník osob a institucí* a tato osobnost je zmíněna také v hesle Olomouc ve *Slovníku české hudební kultury*.

Petzoldův stručný profil nám nabízí i publikace J. Sehnala a J. Vysloužila *Dějiny hudby na Moravě*.

Jeho sbormistrovská činnost je reflektována ve sbornících týkajících se historie hudebně-pěveckého spolku Žerotín. A to ve sborníku *Devadesát let smíšeného pěveckého sboru Žerotín v Olomouci* M. Klimeše, který se však zabývá více než osobností dirigenta fungováním spolku jako takového. Tato studie je méně rozsáhlá a má spíše popularizační tendenci. Informace rozsáhlejšího charakteru týkající se zejména veřejných produkcí Žerotína, personální situace ve spolku, ale i vzniku a fungování hudební školy nám přináší sborník *Padesát let olomouckého Žerotína*, který uspořádal F. Tomek. Sborník vydaný k výročí 70 let založení Žerotína, Gregorův *Památník pěvecko-hudebního spolku Žerotín v Olomouci 1880–1950*, se zabývá spíše významem spolku v širším společensko-kulturním kontextu, konkrétní informace o samotném Petzoldovi zde nenalezneme.

Informace jak o Petzoldově působení na postu ředitele hudební školy tak o chodu této instituce nalezneme v publikaci M. Ticháka *Sto let ve službě múzám. Lidová škola umění Žerotín v Olomouci 1888–1988*.

Petzoldovo působení v olomouckém Dómu sv. Václava zpracovala E. Vičarová ve své diplomové práci *Olomoucký dómský kůr a jeho*

¹ Bibliografické údaje v kapitole Soupis pramenů a literatury.

hlavní představitelé a později ve stati *Antonín Petzold a hudba v olomoucké katedrále* (1914–1931). Obě práce také obsahují soupis jeho duchovního díla. Situaci v katedrále před nástupem Petzolda na pozici kapelníka hodnotí tato autorka v příspěvku *Hudba v olomoucké katedrále v letech 1800–1914* ve sborníku *Hudba v Olomouci a na střední Moravě I*.

F. Waic je autorem šestistránkové letákové knižnice *Vzpomínka na ředitele Antonína Petzolda*. Nicméně v této publikaci jsem pro tuto práci příliš cenných informací nenalezla, jelikož je spíše citovou, zcela nekritickou dobovou výpovědí a snahou o vyzvednutí Petzoldovy celoživotní práce.

Pramenná základna pro tuto práci je obsáhlá. Důležité informace o Petzoldově sbormistrovské činnosti obsahuje fond M6-113, Pěvecký sbor Žerotín, obsahující např. výroční zprávy, zápisy o schůzích Žerotína, plakáty ke koncertům, programy a dvě v rukopisu uchované světské skladby pro sbor (*Ten Ptáček, Heslo*). Pro zmapování Petzoldova působení na dómě je důležitý jeho personální spis, uložený v Zemském archivu Opava, pobočka Olomouc, obsahující jak korespondenci mezi ním a kapitulou, doporučující dokumenty hodnotící Petzolda, tak další zajímavé informace.

Pro objektivnější zhodnocení Petzoldova významu na poli dirigentském jsou velmi významné dobové ohlasy z místního tisku, které byly přinášeny např. *Selskými listy*, v nichž vycházely recenze i delšího a erudovanějšího charakteru, či např. v novinách *Míru, Pozoru* a *Našinci*, ve kterých také nalezneme zmínky o koncertech a reakce na jejich provedení.

Co se týče Petzoldových dochovaných skladeb, zůstaly všechny (až na Missu Solemnis pro osm hlasů vydanou tiskem ve Vídni) v rukopisech. Duchovní díla se nacházejí v archivu olomouckého dómu, ze světského repertoáru se autorce podařily nalézt pouze dvě skladby pro sbor, přímo věnované Žerotínu, v okresním archivu Olomouc. Možností, kde by mohly být zbylé světské skladby jak vokální, tak orchestrální a komorní, není mnoho. Autorka kontaktovala

Moravský zemský archiv v Brně, Český hudební fond, archiv Moravské filharmonie, bohužel bezúspěšně. Podle Petzoldovy snachy Dobroslavy, manželky jeho syna Jana, se skladby nejspíš nenacházejí ani v rodinné pozůstalosti. Doufejme tedy, že se budoucí badatelé s Petzoldovým světským dílem někdy shledají a dohledání těchto skladeb bude předmětem dalšího bádání.

Životopis

Antonín Petzold se narodil 13. srpna 1858 v Praze. Zde také vystudoval Pražskou varhanickou školu (byl žákem Josefa Foerstera a Františka Zdeňka Skuherského) a operní školu Jana Ludvíka Lukese. Svá studia zakončil státními zkouškami.

V letech 1877 až 1882 zastával funkci varhaníka v katedrále sv. Vojtěcha v Praze a do roku 1884 kapelnické místo v městském divadle v Plzni. Po dobu dvou let (1884 – 1886) vyučoval v hudební škole Moravan v Kroměříži, kterou pak od února do září roku 1886 vedl. Zde také našel sbormistrovské uplatnění.

Roku 1886 dostal nabídku Jindřicha Geislera² zastávat funkci varhaníka v Dómu Sv. Václava a usadil se tudíž v Olomouci. Petzold byl jako varhaník vysoce ceněn, avšak za jeho kapelnické funkce zaznamenala úroveň provozované hudby na dómě úpadek. Po smrti Josefa Nešvery se zde stal roku 1914 prozatímním a 1915 oficiálním kapelníkem.

18. září 1888 začala výuka v nově založené hudební škole Žerotín, v budově české soukromé školy Matice školské na Bělidlech. Zde Antonín Petzold zastával funkci prvního ředitele³ a vyučoval hru na klavír, varhany, zpěv a teorii. V rozmezí let 1893 až 1911 a 1917 až 1918 byl také sbormistrem hudebně-pěveckého spolku Žerotín. Nastudoval a uvedl velká oratorní díla např. Dvořákova, Křížkovského, Berliozova, Haydnova a Mozartova i symfonické skladby např. Beethovenovu *Devátou*, symfonické básně Dvořákovy nebo Smetanovu *Mou Vlast*. Pod jeho taktovkou proběhlo 40 operních představení. Ve

²1849, Laškov – 1927, Olomouc. Kněz, hudební organizátor, spisovatel, předseda pěvecko-hudebního spolku Žerotín (1880-1905), na jehož vzniku se významně podílel. Viz ČERNUŠÁK, Gracian – ŠTĚDRONĚ, Bohumír – NOVÁČEK, Zdenko: Československý hudební slovník osob a institucí, I. sv., Praha 1963, str. 364 (dále jen ČSHS).

³ V letech 1888 – 1911.

svém repertoáru měl Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Hubičku*, *Dalibora*, *Dvě vdovy*, *Tajemství*, Sudovu operu *U božích muk* a Blodkovu *V studni*.

Skladatelsky se Antonín Petzold angažoval zejména v oboru chrámové hudby. Za působení v olomouckém dómu napsal několik desítek drobných forem, zejména gradualií a offertorií, například *Christus Factus est*, *Vercilla regis*, *Miserere*, *Te Deum*, *Terra tremuit*, *Ecce sacerdos*, doprovody pro tubače na svátek Božího těla. Za jeho nejvyzrálejší dílo je považována *Missa Solemnis* pro osm hlasů, která vyšla tiskem ve Vídni. Žánr světský reprezentují jak skladby komorní, např. *Elegie*, *Hovory lesa pro housle a klavír*, *Legenda pro violoncello s klavírem*, *Rondo C* a *Tanec* pro klavír, tak orchestrální např. *Intermezzo* pro smyčcový orchestr, *Hymnus* pro velký orchestr, *Slavnostní předehra* pro 2 klavíry, harmonium a smyčcový orchestr. Psal také jak ženské sbory (*Ten ptáček*, *Pod bezem* apod.), tak mužské a smíšené (*Dívky naše české* atd.). Jeho díla zůstala především v rukopisech a většinu liturgických (což je 90 skladeb) nalezneme v archivu olomouckého dómu.

Kromě již zmiňovaných aktivit učil Antonín Petzold zpěv, klavír a teorii v dívčím Pöttingově ústavu a dával soukromé hodiny.

Petzold by za svůj život dvakrát ženat. Pokaždé se sólistkami Žerotína. V roce 1886 uzavřel sňatek s Boženou Rubešovou-Petzoldovou⁴ a po její smrti s Annou Dudíkovou-Petzoldovou⁵, se kterou měl dva syny, Antonína⁶ a Jana⁷.

Antonín Petzold zemřel 7. května 1931.

⁴1855, Potštýn – 1910. Olomouc. Pěvkyně vystupující jak na českých tak německých jevištích (Ulm, Innsbruck, Kolín nad Rýnem, Plzeň, Brno, atd.). Viz ČSHS, II. sv., Praha 1965, str. 288.

⁵ 1889, Olomouc – datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Altistka. Datum svatby 14.2.1911.

⁶ Sborista olomoucké opery.

⁷ 1912, Olomouc – 1984, Olomouc. Skladatel, violista, hudební pedagog na PdF UP. Viz ČSHS II. sv., str. 288.

Antonín Petzold a jeho působení v olomoucké katedrále

Antonín Petzold nastoupil do funkce varhaníka v arcibiskupském Dómu sv. Václava v Olomouci 1. července 1886. Jako varhaník byl vysoce ceněn, o čemž svědčily velmi kladné reference, například od Jindřicha Geislera, když se Petzold ucházel se o místo varhaníka v chrámu sv. Víta v Praze. Po 28 letech, roku 1914, získal pozici kapelnickou po zemřelém Josefu Nešverovi. Ten měl k dispozici dvacetičlenný sbor zpěváků (skládající se z chlapců-fundatistů, choralistů a smluvních stipendistů), s kterým si mohl dovolit zpívat čtyřhlasně.

Petzold na začátku své kapelnické éry také řídil náročnější díla, např. *Missu Solemnis* A. Wericha, *Te Deum* J. Föerstra, *Missu As* J. Gollera, *Tantum Ergo* J. Traumühlera, Křížkovského *Responsoria* apod. Roku 1917 však úroveň provozované hudby na dómě poklesla, a to z důvodu jak finančních (kapitula zrušila fundace), tak i válečných (odchod mužů na frontu). Téhož roku se navíc Petzold vrátil do funkce sbormistra Žerotína, a tak byly jeho časové možnosti ještě více omezeny.

Repertoár provozovaný touto dobou na dómě se skládal téměř ze stejných děl jako v předchozí éře, protože výše uvedené faktory neumožňovaly Petzoldovi studovat nová díla. Po válce byla sice fundace načas obnovena, Petzold měl ve sboru šest fundatistů a šest výpomocných pěveckých sil, ale díky špatné pěvecké úrovni chlapců byla nakonec opět zrušena a kapelník raději platil výpomocné zpěvačky (sedm sopránů a pět altů). Situace na kůru se však nadále zhoršovala. Sbor v roce 1921 sestával z jednoho tenoristy a dvou basistů a zpívalo se dokonce jednohlasem, jak dokládá korespondence mezi Petzoldem a

kapitulou: „Dovoluji si tímto zdvořile upozorniti, že maje nyní na chóru jednoho tenoristu a 2 basisty bez varhanika, a poněvadž skladby ve svatém týdnu provozované jsou velmi obtížné, budu nucen některé skladby vícehlasé nahraditi zpěvem chorálním, poněvadž mám-li věnovati pozornost hře na varhany, nemohu ovládati zpěváky, což obojí dohromady provésti je velmi obtížné.“⁸ Petzoldův nápad, aby studenti bohosloví posílili sbor, čemuž byla nakloněna i kapitula, však nevyšel. O dva roky později byl již sám soužen různými vleklými nemocemi (opakovaná chřipka, záněty průdušek, zánět oční rohovky, ramenních kloubů a prstů atd.) a jeho nepřítomnost na dómě se stupňovala. Jako jeho zástupce byl tedy zvolen Ladislav Loštický. Ten se také snažil zachránit chatrný sbor a pomohl tomu, aby kapitula dala k dispozici finanční prostředky pro výpomocné zpěváky. Také studenti bohosloví tentokráte na dómě vypomáhali.

Od roku 1919 vedl Petzold a jeho žena spory s kapitulou týkající se svého finančního ohodnocení. Petzoldova výše platu se totiž po celou dobu jeho funkce nezměnila, byla dokonce stejná jako u jeho předchůdce. „Měsíční můj příjem obnáší K 166 h 66. V naději že moje snažná žádost bude vyslyšena už vzhledem ku mojí 33 ti leté, vždy svědomité a poctivé práci ve službách věrné metropolitní kapituly, doufám, že dočekám se už toužebného zlepšení svých platebních poměrů.“⁹ Kapitulou (i svým dřívějším zastáncem J. Geislerem) byl však nařčen, že se své funkci nevěnoval dostatečně a dával přednost soukromému vyučování.. .

Co se týče Petzoldova vztahu k cyrilské reformě, pokračoval v proreformní Nešverově tendenci. A to i přesto, že mu bylo vytýkáno, že díky svému varhannímu umění znesvěcuje kostel, který pak plní

⁸ Dopis ze dne 15. března 1921. Personální spis Antonína Petzolda. Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, inv. č. 6312, sign. 78/7, karton 1471 (dále Personální spis AP).

⁹ Dopis ze dne 28. května 1919. Personální spis AP.

spíše funkci koncertního sálu. Nicméně i tyto výtky svědčí o Petzoldově varhanickém umění. I přes neshody s kapitulou byl Petzold roku 1926 jmenován ředitelem kůru. Jeho povinnosti, ani postavení na kůru se prakticky nezměnily, šlo jen o jakési čestné ohodnocení jeho zásluh na fungování hudby v katedrále po dobu čtyřiceti let.

V čele dómského kůru setrval Antonín Petzold do svého skonu. I po jeho smrti však byly vdovou Petzoldovou zasílány kapitule žádosti o různé finanční příspěvky, jelikož neměla nárok na penzijní příspěvek (ten ji zanikl z důvodu Petzoldova překročení padesáti let v den svatby). Také některé deníky se postavily na stranu nebožtíka a ostře zkritizovaly kapitolu kvůli finančním podmínkám, za kterých nechaly umělce pracovat.

Antonín Petzold – ředitel hudební školy Žerotína

Antonín Petzold byl prvním ředitelem hudební školy Žerotína. Tato instituce vznikla na popud Jindřicha Geislera¹⁰ a měla sloužit ke zlepšení pěveckých a hráčských dovedností členů „Žerotína“. Přes průtahy způsobené zemskou školní radou bylo nakonec 16. července 1888 výnosem číslo 5471 povoleno založení školy a vyučovat se začalo 18. září 1888 v budově české soukromé školy Matice školské na Bělidlech. Petzold byl jmenován ředitelem, s vedením školy měl zkušenosti již z Kroměříže. Nicméně před tím, než mohla být zahájena výuka, museli ředitel a učitelé složit státní zkoušku z oborů, které budou vyučovat.

Zápis do školy byl ohlášen na 13.-17. září a zapsáno bylo 83 žáků. Vyučování probíhalo dopoledne od 10-12 hodin a odpoledne od 2-8 hodin, mimo neděle a svátky. V prvním roce působení hudební školy byly otevřeny tyto obory: zpěv (7 žáček) vyučovaný Františkem Martínkem¹¹, housle a smyčcové nástroje (42 žáků) vyučované Aloisem Kapounem¹² a Viktorem Navrátilem¹³, hra na klavír (34 žáků) vedená Antonínem Petzoldem a Aloisem Kapounem a nauka o harmonii (3 žáci) vyučovaná taktéž Petzoldem.

„Prospěch žáků jest celkem uspokojivý, u některých velmi dobrý. Konference učitelského sboru odbývaly se čtyři, v nichž o prospěchu žactva zprávy se dávaly a o potřebách školy se radilo. Hudební škola

¹⁰ 1849, Laškov – 1927, Olomouc. Český hudební organizátor a spisovatel. Viz ČERNUŠÁK, Gracian – ŠTĚDRŮŇ, Bohumír – NOVÁČEK, Zdenko: Československý hudební slovník osob a institucí, I. sv., Praha 1963, str. 364 (dále jen ČSHS).

¹¹ 1859, Skrbeň – 1898, Přerov. Sbormistr a hudební pedagog. Sbormistr Žerotína mezi lety 1885-1888 a 1892 pěveckého spolku Přerub působícího v Přerově. V Olomouci provedl např. Dvořákovu Svatou Ludmilu (1885). Viz ČSHS, II. sv., str. 48.

¹² 1860, Bezděkov – datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Houslista a kontrabasista. Založil hudební ústav v Plzni, poté odešel do Kyjeva, kde hrál v divadelním orchestru. Viz ČSHS, I. sv., str. 641.

¹³ 1852, Chropyně – 1927, Valašské Meziříčí. Hudební pedagog. Dirigoval první koncert Žerotína (1881). Violoncellista žerotínského kvarteta. Vydal *Praktická cvičení zpěvu pro školu*. Viz ČSHS, I. sv., str. 152.

„Žerotína“ jsou založena na základech úplně zákonitých a přesně pedagogických, může se pro nabytí hudebního vzdělání co nejlépe doporučiti.“¹⁴ Škola byla nejenom finančně závislá na hudebně-pěveckém spolku Žerotín, ale byl nad ní jmenován i dozorce, který se účastnil všech schůzí a konferencí. Dne 2. srpna 1890 se výbor Žerotína na svém zasedání usnesl vydat školní řád.¹⁵ Ten se skládal z šesti hlavních bodů:

I. Administrativní řízení školy, které se členilo do dalších podbodů týkajících se:

1. zápisu žáků, kdy ředitelství předloží výboru Žerotína po provedeném zápisu na počátku školního roku seznam zapsaného žactva s udáním jednotlivých oborů hudební školy, do nichž se žáci přihlásili, a školného, které mají platit.

2. změn v počtu žactva. Vystoupení žáků a přistoupení nových žáků během roku se oznamovalo výboru koncem každého měsíce.

3. školného. Ředitel vybírá zápisné a školné a každý měsíc peníze odevzdá pokladníkovi spolku s výkazem o zaplaceném a dlužném školném.

4. dlužného školného, které vymáhá spolkový pokladník.

5. žádostí za celé nebo částečné osvobození od placení. Nejprve ředitel předloží žádosti učitelskému sboru, ten pak dá návrh výboru. Celé nebo částečné osvobození od placení lze připustit jen ze závažných důvodů

6. stipendií pro chudé žáky, které zadává výbor.

7. výplat.

II. Služného učitelského sboru – služné nebo renumeraci vyplácí řediteli a učitelskému sboru koncem každého měsíce spolkový

¹⁴ Výroční zpráva pěvecko-hudebního spolku Žerotína v Olomouci za ročník osmý, tj. za dobu od 1. ledna do 31. prosince 1888, Olomouc 1889, str. 21 (dále VZ).

¹⁵ Státní okresní archiv v Olomouci, fond M6-113, Zápisy o schůzích výboru Žerotína, 1880–1906, inv.č. 5, č.f. 2, str. 373-5.

pokladník, z tohoto důvodu ředitel předloží počátkem školního roku výkaz o počtu týdenních hodin každého jednotlivého učitele.

III. Rozdělení vyučovacích hodin, kdy největší počet hodin by měl být dán odborným učitelům, tedy těm, pro něž je plat z hudební školy jediným příjmem. Pokud si vyloženě rodiče přejí, aby jejich dítě učil konkrétní učitel, škola vyhoví, ale jen pokud se tím nenaruší školní řád a kázeň.

IV. Vyučování. Musí se dodržovat hodiny, bez vážných příčin by se hodiny neměly zameškovávat, zkracovat nebo překládat. Učitelé mohou vyučovat hudbě soukromě jen se svolením výboru.

V. Učební pomůcky.

VI. Různá ustanovení. Tento bod stanovoval na každý měsíc konferenci a vydávání výroční zprávy koncem každého školního roku, která bude obsahovat: kroniku ústavu, probíranou učební látku každého oboru a ročníku hudební školy s udáním počtu žactva a týdenních hodin, statistiku žáků, učitelský sbor, seznam stipendistů, účty o příjmech a vydáních, oznámení o zápise v příštím školním roce. Každý rok na konci školního roku, většinou druhý týden v červenci se konaly veřejné zkoušky žáků.

V druhém roce fungování navštěvovalo školu 90 žáků¹⁶ a pěti z nich byl uznán nárok na stipendium.¹⁷ Počet žáků utěšeně stoupal, tudíž ve čtvrtém roce bylo zapsáno 147¹⁸ žáků, i když na konci školního roku jich zbylo 118. Poprvé byla zahájena výuka v oddělení dechových nástrojů, v kterém se začalo vyučovat 1. října 1891. Členové učitelského sboru byli: Julius Rauscher¹⁹ (aprobovaný k výuce hry

¹⁶ Dle zápisu ze schůze 2. října 1889. Státní okresní archiv v Olomouci, fond M6-113, Zápisy o schůzích výboru Žerotína, 1880–1906, inv.č. 5, č.f. 2, dále Zápisy o schůzích výboru Žerotína.

¹⁷ Emil Jiřík – 50 zl, Libor Ošťádal – 10zl, Jaroslav Úlehla – 10zl, Vladimír Stejný – 10zl, Adéla Sigmundová – 20zl

¹⁸ K prosinci 1891.

¹⁹ 1859, Zborovice u Kroměříže – 1929, Bratislava. Hudební pedagog a skladatel. Krátce člen orchestru Národního divadla v Praze, kapelník opery v Gdaňsku. Viz ČSHS, I. sv., str. 406.

na housle a zpěvu pro střední školy), František Martínek (gymnaziální učitel, zpěv pro střední školy), Viktor Navrátil (gymnaziální profesor, zpěv pro střední školy) a pozici vedlejšího učitele zastával Jan Fiala²⁰ (dómský choralista). Doba vyučování se prodloužila, odpoledne se začínalo s výukou již v 1 hodiny.

Ve školním roce 1892/93 bylo zapsáno 116 žáků²¹. 15 žáků se přihlásilo na zpěv, 48 na housle a pro hru na klavír se rozhodlo 53 zájemců. Učitelství sbor posílil Josef Volek Loštický (dómský choralista). Nejvíce hodin učil Julius Rauscher a sám Petzold. Koncem roku ukončil pracovní poměr František Martínek, který přijal nabídku vyučovat na gymnáziu v Přerově. Tento školní rok již nevyučoval také Viktor Navrátil. Celoroční zkoušky žáků se konaly 7., 8., a 9. července odpoledne ve velké dvoraně Národního domu a setkaly se, dle Petzoldova hodnocení na závěrečné konferenci, s velkým úspěchem.

V dalším školním roce bylo do 20. září zapsáno 80²² žáků: 9 na zpěv, 33 housle, 38 piano. Malý počet žáků Petzold na VII. schůzi výboru Žerotína vysvětloval tím, že velká část se přihlásí až od 1. října²³. Zcela jistě ale úpadek počtu žáků pro příští dva roky souvisel se založením konkurenční německé hudební školy při spolku Musikverein v roce 1893. Nejvíce hodin učil opět Julius Rauscher (24), následoval ředitel Petzold (16) a Fiala (9). Výbor na této schůzi také vzal na vědomí, že Petzold soukromě vyučuje hře na klavír německou dívku, protože by do české hudební školy nechodila. Z tohoto faktu je jasné, že Petzold byl povinen hlásit spolku své mimoškolní soukromé aktivity a zároveň můžeme usuzovat, že jako pedagog byl v Olomouci

²⁰ Jan Fridrich Fiala – 1850, Hradec Králové – 1910, Olomouc. V Hradci králové choralistou u Sv. Ducha a ředitel kůru kostela P. Marie. Jeník v prvním provedení Prodané nevěsty v Olomouci a Lukáše v Hubičce. V Žerotínu také jako houslista, člen pěveckého kvarteta Olomoucká kytara. Viz ČSHS, I. sv., str. 309.

²¹ Dle zápisu ze schůze výboru Žerotína z 5. října 1892.

²² Dle zápisu ze schůze výboru Žerotína z 23. září.

²³ Dle zápisu ze schůze výboru Žerotína z 2. listopadu 1893 bylo žáků 96.

opravdu vyhlášen, protože německá mládež mohla navštěvovat německou hudební školu.

Koncem školního roku 1894/95 navštěvovalo hudební školu 98 žáků. Již od začátku svého fungování škola pořádala vystoupení a veřejné zkoušky žáků. Tento rok se však počet veřejných kulturních vystoupení žactva rozrostl: „*Při večeru k oslavě P. Šafaříka, pořádaném v sobotu dne 11. května 1895 ve velké dvoraně Národního domu, zapěly slečny M. Dokoupilová, Ad. Novotných, Lib. Procházková a B. Žáčková, žákyně vyššího ročníku zpěvu, duetto „Umlklo stromu šumění“ od K. Bendla. Slečna L. Procházková a ředitel přednesli velké Duo pro piano a harmonium od B. Smetany.*“²⁴ Téhož roku hrál při gymnaziálním koncertě hrál Hubert Doležil²⁵ Smetanovy *České tance* a Richard Marek *Danse Macabre* pro piano na 2 ruce od C. Saint-Saënsa. Společně pak ještě s Ladislavem Volkem Loštickým zahráli úpravu Smetanovy symfonické básně *Z českých luhů a hájů* pro klavír a harmonium. Škola také uspořádala i produkci žáků a žákyň vyššího ročníku zpěvu, houslí a piana. Na programu byla řada známých děl, např. Dvořákův *Slovanský tanec* pro klavír na 4 ruce (které hrál ředitel s L. Dokoupilovou), Weberovo *Vyzvání k tanci*, *C dur sonáta pro piano*, z Mozartovy *Kouzelné flétny* *Ouverturu* pro 2 piana a harmonium, dále klavírní skladby Chopina, Liszta, Beethovena, ale zazněl i *Slovanský tanec pro velký orchestr, čtyři piana a harmonium* Josefa Nešvery. Dvě žačky²⁶ tento rok úspěšně složily před státní komisí v Praze zkoušku ze hry na klavír pro střední školy. Tento školní rok se nevyučovalo hře na dechové nástroje, ale zpěvu, hře na housle, klavír a nauce o harmonii. Učitelský sbor sestával z Wilibalda

²⁴ VZ 1895, str. 27.

²⁵ 1876, Kunčice pod Ondřejníkem – 1945, Praha-Smíchov. Hudební historik a kritik. Žák klavírní třídy A. Petzolda. 2. sborník Žerotína. Viz ČSHS, I. sv., str. 252.

²⁶ Vlasta Bochořáková a Paula Kaplanová.

Scheibera²⁷ (aprobace hra na housle pro střední školy), Jana Fialy a Josefa Volka Loštického. Vyučovací doba zůstala nadále stejná. Na schůzi výboru Žerotína si ovšem Antonín Petzold postěžoval na velké množství neplatičů školného.

V osmém školním roce bylo do prvního října přijato jen 58 žáků, od 1. října 75.²⁸ Nicméně během roku počet vystoupil na 101 žáků, i když na konci roku jich zbylo 84²⁹. Tento fakt se odrazil také ve finanční situaci školy, kdy na školném vybrala 1303 zl. 15 kr.³⁰, spolkovou pokladnou bylo doplaceno 320 zl. 64 kr. Na honoráře učitelů vyplatila škola 1673 zl. 10 kr a formou daru obdržela 340 zl. Mezi dárce patřili kníže Dr. Theodor Khon(100 zl.), Ústřední záložna v Olomouci (100 zl.), hrabě Emanuel Pötting (20 zl.), František Knapp (10 zl.) a Josef Symerský (10 zl.). Výbor schválil návrh učitelského sboru na stipendia chudým žákům (obnosem asi 270-280zl). Pro srovnání ve školním roce 1892/93 bylo vybráno na školném 2363 Zl. 60 Kr³¹. I tento rok se nesl v duchu úspěšných veřejných produkcí žáků. Ti vystoupili např. s díly Chopina, Beethovena, Pivody, Bendla, Weise, Nešvery, Verdiho atd. L. Stavělová a D. Odstrčilová s Petzoldovým *Ave maria pro soprán a alt s průvodem harmonia*.

Ve školním roce 1896/97 bylo zapsáno 117 žáků, na konci roku jich zbylo 103.³² Vyučovalo se sólovému i sborovému zpěvu, hře na housle, na piano a nauce o harmonii. Na VI. Schůzi výboru Žerotína žádal Petzold, aby se součástí školy stala sokolovna, protože kvůli malým prostorám nebylo možné, aby vyučovali čtyři učitelé najednou. Pro tento rok však sokoly nebylo možno vypovědět, proto si pedagogové

²⁷ 1872, Zdounky – 1938, Brno. Vystudoval obor hra na varhany na pražské konzervatoři, poté se vzdělával u J. Nešvery. Viz ČSHS, II. sv., str. 487.

²⁸ Zápisy o schůzích výboru Žerotína, str. 487. 11. října

²⁹ VZ 1895.

³⁰ VZ 1896, str. 24.

³¹ VZ 1892, str. 33.

³² VZ 1897.

měli vypomoci dle možností a předsedou bylo nabídnuto, ať vyučují ve třídách určených pro pokračovací školu. I tento rok se konaly první červencový týden celoroční zkoušky, které probíhaly tři dny. Druhý a třetí den patřil veřejné produkci žáků vyšších ročníků. V jubilejním desátém roce působení hudební školy Žerotína bylo zapsáno 128 žáků³³. 30 zájemců o studia zpěvu, 64 o hru na housle, 34 žáků si vybralo hru na klavír. Učitelství se rozrostl o Jana Salabu³⁴, který vyučoval 27 hodin v hudební škole a 4 hodiny na gymnáziu, a o Jana Svitáka a Františka Šídla, kteří měli stejně jako Ladislav Volek Loštický funkci vedlejších učitelů. Doba vyučování se nezměnila. Ve dnech 9., 11. a 13. července 1898 se konaly výroční a zároveň slavnostní zkoušky školy na památku desetiletého trvání školy. Na konci tohoto jubilejního roku navštěvovalo školu nejvíce žáků v její prozatímní historii – 132.

V jedenáctém roce fungování školy nastala změna ve složení učitelství – Viktor Navrátil se po prvním pololetí vzdal svého místa a byl tak vypsán konkurz na učitele s aprobační hrou na housle pro střední školu. Z šesti kandidátů byl dle usnesení výboru ze dne 21. února 1899 vybrán Břetislav Šťastný³⁵. Ten pak učil hru na housle, klavír a zpěv. Tento rok školu navštěvovalo 135 žáků, z toho 64 obor housle, 35 zpěv, 36 hra na klavír. „*K teoreticko-praktickému vyučování použito škol: pro piano od Fibicha-Maláta a Prokše, pro housle od Maláta a Bartáka, pro zpěv od Pivody. Jako učebních pomůcek ku každé škole včasné použito vhodných etud, solfegií, arií, duett a písní od různých skladatelů. Nauce o harmonii vyučováno dle J.*

³³ VZ 1897.

³⁴ Jan Křtitel Sallaba – 1852, Jindřichův Hradec – 1918, Bukovany. Houslista, pedagog, člen orchestru opery ve Vídni, koncertní mistr král. opery v Budapešti. Viz ČSHS, II. sv., str. 466.

³⁵ 1874, Litomyšl – 1936, Brno. Hudební pedagog, sbormistr, skladatel, majitel hudební školy, ředitel kůru v Litomyšli, sbormistr pěveckého spolku Vlastimil (Litomyšl). Viz ČSHS, II. sv., str. 725.

Foerster.³⁶ 370 zl. Bylo uděleno na stipendia pro chudobné, nadané a mravné žáky. O stipendium zažádalo 7 žáků³⁷ a bylo jim přiznáno. Na každoročních závěrečných zkouškách konajících se opět ve velké dvoraně Národního domu 10., 11. a 12. července, zazněla dvě Petzoldova okteta pro smíšené hlasy – *Čí to koničky* a *Jarní*.

Ve školním roce 1899/1900 navštěvovalo školu 125 žáků, 36 hru na piano, 66 hru na housle, 22 na zpěv, a 1 student harmonie. Učitelský sbor byl opět čtyřčlenný – Jan Salaba, Jan Volek Loštický, Břetislav Šťastný a ředitel. Tento školní rok byl také ve znamení neshod mezi ředitelem Petzoldem a výborem Žerotína. Na schůzi 5. září 1899 profesor Navrátil přečetl dva protokoly z konferencí hudební školy ze dne 8. června a 14. července. V posledním protokole se Petzold vzdává ředitelského místa, z důvodu neporozumění administrativě, vybírání peněz, které mu nebylo příjemné, a snížení svého platu. Ve spolku však chtěl zůstat jako neplacený sbormistr. Inspektor hudební školy Antonín Koblíha však oponoval, že na poslední konferenci nebyl pozván a proto výbor prohlásil konferenci ze 14. července za neplatnou. I přesto si Petzold stál za svým názorem a chtěl ředitelské místo opustit. Nakonec se výbor usnesl na rozhodnutí, aby tato záležitost byla svěřena zvláštní komisi ve složení: Dr. Barták, Dr. Novotný, pokladní, dozorce nad hudební školou a předseda. Komise zvolená za účelem rozhodnutí o rezignaci se nesešla, a proto předseda Žerotína vyslovil návrh, aby Petzold setrval ve svém úřadě do konce roku. Nakonec však svou funkci zastával až do roku 1911, možná i díky částečnému ústupku komise, která se nakonec přece jen sešla a musela spornou záležitost rozřešit. Petzold žádal, aby měl vymáhání dlužných peněz za školné na starost někdo jiný, zvýšení platu a byl ochoten vzdát se finančního

³⁶ VZ 1899, str. 31.

³⁷ Jaroslav Lampar, Marie Tomková, Alois Zatloukal, Emanuel Kuksa, František Čehovský, Bratři Foretové.

ohodnocení za sbormistrovství v Žerotíně. Nakonec se po dvouhodinovém jednání komise s Petzoldem dohodla takto:

- 1) „*P. Pokladník dohodne se s panem ředitelem hudební školy o vedení účetních knih.*
- 2) *P. řed. Petzold vzdává se renumerace jakožto sbormistr Žerotína a bude účinkovati v této funkci bezplatně.*
- 3) *P. řed. Petzold od 1. ledna 1900 bude dostávati měsíčně za týdně hodinu 3 zl. (místo dřívějších 2 zl., 80 kr.).*
- 4) *P. řed. Petzold počínaje od 15. září r. 1899 bude dostávati 10 procent z přijatého zaplaceného školného (bez zápisného). Tím odpadá jeho dřívější administrativní příspěvek 2 zl. Pan ředitel Petzold jest úplně srozuměn“.*³⁸

Počet žáků ve školním roce 1900/1901 byl 107, největší počet jich navštěvoval hru na housle. Opět se vyučovalo sborovému zpěvu. Samozřejmě, že se škola věnovala veřejným produkcím. Také vedení spolku Žerotín přimělo školu, aby se snažila vydělat si na svůj provoz. Nejspíš proto také vznikla tradice školních operetních představení. 24. března pořádala ve velké dvoraně Národního domu divadelní představení a koncert ve svůj prospěch, kde zazněla např. Blodkova Overture k opeře *V studni*, Smetanovy *České polky pro piano*, duet z opery Bendlovy *Lejla* pro soprán a baryton, Beriotův *Koncert pro housle s průvodem piana* a hned na to se hrála jednoaktová komická opereta od J. Offenbacha *Svatba při lucernách*, v níž orchestrální doprovod obstaral hudební odbor Žerotína (stejně jako v Blodkově ouvertuře k opeře *V studni*). Operetu nastudoval a řídil Antonín Petzold.

Ve čtrnáctém roce bylo zapsáno 103 žáků a na stipendiích vyplaceno 255 zlatých. V druhé polovině školního roku byly hudební

³⁸ Zápis ze schůze výboru Žerotína ze 13. února 1899, str. 567.

školou provedeny ve svůj prospěch dvě operetní představení ve velké dvoraně Národního domu. A to 16. března Offenbachova *Svatba při lucernách*³⁹ a *Krásná Galathea*⁴⁰, velká mytologická opera Poly Hanriona, také o jednom jednání, s hudbou Franze von Suppé. O jejím provedení se velmi kladně vyjádřil i olomoucký tisk: „*Operní představení uspořádal v neděli náš „Žerotín“, zvoliv k večeru Offenbachovu „Svatbu při lucernách“ a Suppého „Krásnou Galatheu“.* Hudbu obstaral domácí orchestr „Žerotína“ za řízení sbormistra p. Petzold, partie zpěvné v první operetě sl. Havláskova, Vyhnánková a Homolova a p. Lorenc; v druhém kuse sl. Orlická, Dudíková, p. Šterc a p. Lorenc. Úspěch všech byl velmi krásný, hudebně-pěvecká škola Žerotína representovala se svými odchovanci velmi čestně. Jak patrně, postará se nám o zcela novou a výtečnou generaci domácích operních pěvců a pěvkyní. Návštěva zdařilého večera byla obrovská. O zdar jeho zasloužili se mimoúčinkující zejména p. Petzold se slovnou chotí, kteří obětavě nastudovali obě skladby.“⁴¹

Druhé představení bylo odehráno 20. dubna 1902. Hrála se podruhé v témže obsazení *Krásná Galathea* a jednoaktová komická opereta Franze von Suppé *Žádný muž a tolik děvčat*. O scénickou výpravu operet se postarala Božena Petzoldová⁴², Richard Štecher a o orchestrální doprovod hudební odbor Žerotína.

V patnáctém roce působení školy Žerotína neboli ve školním roce 1902/1903 bylo zapsáno 121 žáků. Někteří žáci hudební školy dokonce zpívali i v operních představeních Žerotína, jako např. 15., 16., 23. listopadu a 12. prosince 1902 v *Daliborovi*, kde spoluúčinkovaly Marie

³⁹ V obsazení: Petřík – J. Lorenc, Lenka – M. Homolová, Stázička, Kačenka – M. Havlásková, M. Vyhnánková, Rychtář – J. Volánek.

⁴⁰ V obsazení: Pygmalion – J. Lorenc, Ganymed – A. Dudíková, Galathea – L. Orlická, Midas – R. Štecher.

⁴¹ *Selské listy*, č. 32. ze dne 18. března 1892.

⁴² 1855, Potštýn – 1910, Olomouc. Pěvkyně vystupující jak na českých tak německých jevištích (Ulm, Innsbruck, Kolín nad Rýnem, Plzeň, Brno, atd.). Viz ČSHS, II. sv., str. 288.

Vyhnánková, která zpívala Jitku a ostatní žákyně, které zpívaly ve sboru. Při provedení Dvořákova *Stabat Mater* na jarním koncertě 28. a 29. března 1903 opět účinkovaly ve sboru studentky sólového zpěvu a někteří žáci z vyšších ročníků houslového oddělení.

V dalším školním roce přijal učitel Břetislav Šťastný místo ředitele kůru a učitele zpěvu na gymnáziu v Litomyšli, a žádal o své propuštění již 15. prosince, proto předseda Žerotína vypsál v listopadu konkurz na jeho místo. 6. ledna 1904 místo něj nastoupil Jiljí Walter⁴³, ředitel kůru v Žamberku, absolvent varhanické školy v Praze se státními zkouškami ze hry na klavír, na varhany, housle a zpěvu pro střední školy. Zapsáno bylo 135 žáků. I nadále měli nadaní studenti šanci objevovat se v představeních pořádaných Žerotínem. V *Prodané nevěstě* 24. a 25. října 1903 spoluúčinkovaly Olga Vymětalová v roli Ludmily, Anna Dudíková v roli Háty a Terezie Skálová jako Esmeralda. Ostatní žačky zpívaly ve sboru. Při provedení Beethovenovy *Missy Solemnis* na Jarním festivalu 9. a 10. dubna 1904 zpívala sólový part sopránu Olga Vymětalová. Někteří žáci vyšších ročníků houslové třídy měli opět možnost zahrát si v orchestru. Ve dnech 11. a 12. května 1904 bylo zorganizováno představení *Dalibora* k památce 20. výročí úmrtího dne Bedřicha Smetany. Zde opět spoluúčinkovaly dívky z oboru sólový zpěv. Marie Vyhnánková hrála a zpívala Jitku.

Ke konci roku 1903 došlo k nedorozumění mezi výborem Žerotína a ženou Antonína Petzolda, Boženou. „*Pan předseda byl interpelován pí. Bož. Petzoldovou, chotí p. sbormistra, jakoby výbor žerotína stávil se proti p. sbormistru Petzoldovi, ježto prý všechny kritiky v novinách o posledním koncertu jsou urážkou pana sbormistra, a jakoby se p. Petzoldovi odplácelo nevděkem. za bezplatné dirigování předkládá tyto*

⁴³ 1875, Morašice – datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Varhaník, pedagog, skladatel, ředitel kůru v Kutné hoře, Žamberku, ředitel hudební školy v Pardubicích, ředitel kůru u Pražského jezulátka v Praze. Viz ČSHS, II. sv., str. 937.

věci výboru, aby se zjistilo. 1) zdali výbor Žerotína měl nějakou ingerenci na kritiky uveřejněné a 2) aby se konstatovalo, že p. sbormistr za svou práci jiným titulem jest honorován. Pan Sojka podal podrobný výčet renumeraci a jednatel vyhledal protokol VII ze dne 13. února 1900 z něhož je zjištěno, že p. sbormistr vzdal se renumerace za dirigování, ale náhrada za ni poskytuje se mu 10% ze školné. Zároveň se zjišťuje, že výbor žerotína neměl nejmenšího vlivu na kritiky a neshledal v nich žádné urážky proti p. sbormistrovi. P. ředitel Petzold omlouvá se, že o jednání své paní nevěděl, že s stalo bez jeho vědomí a dále prohlašuje, že se kritikami necítí být uražen.“⁴⁴

Školní rok 1904/1905 byl ve znamení znovuootevření dechového oddělení a oslav 25 let založení hudebně-pěveckého spolku Žerotín. Zapsalo se 130 žáků a během roku ještě 18 přistoupilo. Vyučoval se sólový zpěv, hra na smyčcové nástroje, hra na klavír, nauka o harmonii a již jednou zmiňovaná hra na dechové nástroje. Škola zpěvu sestávala ze školy průpravné a pokračovací a navštěvovalo ji 18 žákyň, vyučovaných ředitelem nebo Jiljím Walterem. Taktéž obory hra na smyčcové nástroje a hra na klavír měly přípravné a pokračovací studium. V oddělení hry na smyčcové nástroje se vzdělávalo 76 žáků (vyučoval je Jan Salaba a Jiljí Walter) a hru na klavír navštěvovalo 44 žáků (Jan Salaba, Jiljí Walter, Jan Loštický). Hru na dechové nástroje vyučoval Jiljí Walter.

Do hudební školy chodili jak žáci obecných měšťanských škol a středních škol tak dospělé ženy. Například hodiny zpěvu tento rok navštěvovaly jenom dospělé žákyně, oproti tomu smyčcové oddělení 3 dospělé a klavír 14 dospělých. Stipendium dostalo 24 žáků, ze spolkové pokladny na ně bylo poskytnuto 160 korun a dárci přispěli 450 korunami.

⁴⁴ Zápis ze schůze výboru Žerotína ze 17. prosince 1903, str. 660 – 661.

O rok později bylo zapsáno 173 žáků, což byl prozatím nejvyšší počet. Vyučovalo se kromě již tradičním oborům i sborovému zpěvu a harmonii a skladbě. Sborový zpěv učil Jiljí Walter, hru na smyčcové nástroje Jan Salaba a opět Jiljí Walter. Zpěv navštěvovalo o jednu žákyni méně než v loňském roce, sborový zpěv 21 žáků. Zvýšil se i zájem o hru na dechové nástroje, tento rok ji navštěvovalo 22 žáků. Škola dostala darem 90 korun a stipendium obdrželo 27 žáků. 19. listopadu se konala slavnostní valná hromada ve velké dvoraně Národního domu k oslavě 25 let od založení hudebně-pěveckého spolku Žerotín. Petzold se u této příležitosti stal čestným členem spolku. Tento rok se také po sedmnáctiletém pobytu v místnostech budovy matice školské přestěhovala škola do místností Národního domu.⁴⁵

I když o rok později oznamuje ředitel na schůzi výboru 19. září 1906, že zápis do hudební školy je slabý, nakonec se zapsalo 153 žáků. Kromě sborového zpěvu, který se tento rok nevyučoval, zůstaly předměty výuky stejné. Žáci se opět úspěšně předvedli v několika veřejných produkcích a divadelních představeních, např. 8. a 9. prosince 1906 v Offenbachově operetě *Fortuniova píseň*, kde hlavní sólové party zpívaly Marie Fialová, Heřma Žárská⁴⁶ a Eduard Boháč. Další dívky⁴⁷ zpívaly menší party ve sboru. Doktora Fortunia hrál a režii vedl Dr. Šrot. Před touto operetou sehrála Jednota divadelních besedních ochotníků jednoaktovku *Jarní píseň*. 23. a 24. února byla provedena opereta *Dívčí ústav* od Suppého, kde také sólové party zazpívali někteří žáci⁴⁸ a žákyně⁴⁹ hudební školy. Představenou hrála slečna Plumlovská a režíroval Václav Volánek. O orchestrální

⁴⁵ 27.12.1905.

⁴⁶ 1889, Olomouc – datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Operní pěvkyně v Národním divadle v Praze, Německu.

⁴⁷ B. Mikulová, M. Soukupová, Em. Karnovská, Em. Cibulková, Em. Fialová.

⁴⁸ Em. Poděbradský, Ed. Boháč.

⁴⁹ M. Fialová, L. Krampolová, Vl. Minaříková, A. Dudíková, A. Sobotová.

doprovod se postaral tradičně orchestr Žerotína, tentokrát posílen vojenskými hudebníky.

Ve dvacátém roce bylo zapsáno 161 žáků, předměty zůstaly stejné jako v minulém roce. Největší oblibě se opět těšila hra na smyčcové nástroje (107 žáků), dá se říci, že úpadek zaznamenala hra na klavír (28 žáků) a dechové nástroje (4 žáci). Nauku o skladbě navštěvovalo 5 žáků a zpěv 17. Z veřejných produkcí žáci vystupovali např. 17. listopadu 1907 na Griegově koncertě, kde spoluúčinkovaly H. Žárská a A. Dudíková ve sboru *Před fortanou klášterní* a někteří žáci v orchestru. V sólových partech hrála Rosalinku H. Žárská, Adélu B. Mikulová, Idu L. Krampolová, Prince M. Soukupová, Alfreda p. uč. Jiřík. V Berliozově *Faustově prokletí* hraném 4. a 20. dubna 1908 opět účinkovali žáci hudební školy ve sboru a v orchestru.

V prvním roce počínajícího třicetiletí hudební školy ji navštěvovalo 161 žáků. Opět se vyučoval sborový zpěv. Pedagogický sbor sestával z Jana Salaby, Jiljího Waltera, Emila Jiříka (hra na housle), Františka Waice⁵⁰ (sborový zpěv). Ve výroční zprávě Žerotína z roku 1910 chybí zpráva o hudební škole, jelikož spolek neměl potřebné peníze navíc, vydání se zúžilo. I tento fakt svědčí o ekonomickém úpadku. Tohoto roku také došlo ke smutné události jak pro samotného Petzolda, tak pro hudebně pěvecký spolek Žerotín. Zemřela totiž jeho žena Božena Petzoldová. Kromě toho, že byla čestnou členkou Žerotína, roku 1908 také založila nadaci manželů Petzoldových (roku 1911 měla na účtu 1406 korun). Téhož roku také došlo k úmrtí Jana Fialy – prvního Jeníka v *Prodané nevěstě*. Počet žáků školy stoupal, k 15. říjnu bylo zapsáno 176 žáků a bylo potřeba sehnat výpomocnou sílu. Tou se stal Emil Polman (klavír, sólový zpěv) a Zdeňka Ulmanová (klavír), jakožto první ženu v učitelském sboru Žerotína

⁵⁰ 1866, Ouběnice – 1939, Olomouc. Hudební pedagog.

K 2. říjnu 1910 bylo přihlášených 113 žáků. Slevy na školném spolek odsouhlasil na 390 K.

V poslední roce Petzoldovy éry hudební školu navštěvovalo 103 žáků. Vyučovali Jan Salaba, Emil Polmann a Zdeňka Ulmanová. Největší zájem byl zaznamenán v případě hry na housle (95 žáků), nejmenší v sólovém zpěvu (9 žáků). Konkrétní důvody či objasnění faktu, proč Antonín Petzold opustil funkci ředitele i sbormistra Žerotína se v pramenech ani ve výroční zprávě Žerotína za rok 1911 nedovíme. Nalezneme zde pouze vloženou kritiku z nejmenovaného tisku: *„Za mimořádných poměrů provedeno bylo Hřimalého operní dílo Zakletý princ dne 18. a 19. března Žerotínem, jehož sbormistr p. A. Petzold se 5 dní před produkcí všech svých funkcí vzdal. Ať už příčina demise byla odůvodněna čili nic, už ta okolnost, že tím ohroženo bylo vůbec provedení opery a způsobena býti mohla značná škoda hmotná spolku, nemluví ve prospěch odstoupivšího funkcionáře.“*⁵¹

Je téměř jisté, že pro demisi měl Petzold více důvodů. Hospodářské problémy, provázející poslední léta jeho ředitelství, nebyly jediným problémem. Koncerty Žerotína i školy navštěvovalo méně lidí, vlastenectví a zápal pro „češství“, které bylo tolik typické pro začátky Petzoldovy éry se vytratilo. A z toho zajisté plynula jakási demotivace a nepřilíš optimistická atmosféra jak ve škole, tak ve spolku.

⁵¹ VZ 1911, str. 5.

Antonín Petzold – dirigent

Antonín Petzold se sbormistrovství věnoval již za svého působení v hudební škole Moravanu v Kroměříži. Po přesídlení do hanácké metropole se věnoval dirigování jak ve své funkci ředitele hudební školy Žerotína, kdy nastudoval a řídil veřejné operetní produkce žáků, kantorů a hostů, tak v letech 1893 až 1911 a 1917 až 1918, kdy byl zvolen sbormistrem hudebně-pěveckého spolku Žerotín. Jeho dirigentská činnost se zde skládala jak z řízení menších akcí (např. hudební večírky, zábavy apod.), tak z dirigování větších symfonických a sborových koncertů nebo oper. V této kapitole se budu zabývat produkcemi významnějšího charakteru.

Již před tím, než se stal oficiálním sbormistrem, se spolkem spolupracoval jako korepetitor při různých vystoupeních z nichž některá sám nastudoval a řídil. Například v úterý 15. září 1891 se postaral o korepetici při společném koncertu⁵² sboru „Lutnia“ ze Lvova a „Žerotína“ nebo na koncertě⁵³ při příležitosti oslavy desetiletého trvání dámského odboru Žerotína nebo 28. listopadu, kdy se podělil o klavírní doprovod s předsedou spolku Jindřichem Geislerem. Téhož roku dostal příležitost nastudovat 1. jednání Prodané nevěsty u příležitosti večerní zábavy ve prospěch chudých studentů organizované dámským odborem „Národní jednoty pro východní Moravu v Olomouci“.

Rok 1892 byl ve znamení odchodu Petzoldova předchůdce Františka Martínka z pozice sbormistra. Ten byl jmenován učitelem na přerovském gymnáziu. Jelikož Žerotín se zdarem a kladnými reakcemi

⁵² Výroční zpráva hudebně-pěveckého spolku „Žerotína“ za ročník jedenáctý, tj. za dobu od 1. ledna do 31. prosince 1891, Olomouc 1892. Dále jen VZ. Pokud není uvedeno jinak, čerpala jsem informace o veřejných produkcích odtud.

⁵³ VZ 1891.

publika provedl s doprovodem klavíru první jednání Prodané nevěsty, bylo tedy nasnadě pokusit se o 2. a 3. jednání, tentokrát s úplným orchestrem. Nastudování a řízení opery se zhostil Antonín Petzold, režie Antonín Bendl. Ouverturu řídil vojenský kapelník Franz Schubert a o orchestrální doprovod se postarala vojenská kapela pěšího pluku č. 93. Tato událost byla doprovázena komplikací, neboť se muselo přetvořit jeviště ve velkém sále v Národním domě. Premiéra se uskutečnila v sobotu 3. prosince 1892 v 19 hodin večer a repríza následujícího dne v 17 hodin. Obě představení byla obdařena velmi velkou návštěvou veřejnosti. *„Za nadšení a rozjaření tak obecného bylo ovšem přirozeno, že výbor zamýšlel představení Prodané nevěsty před svátky vánočními uspořádati ještě potřetí, nejraději příští neděli 11. prosince. Ale nenadálá překážka odporučovala představení odložit na dobu vzdálenější, aby snad v poslední chvíli nebylo zmařeno. Dle přípisu totiž sl. Městské radě olomoucké zatím došlého povoleno bylo pořádati ve dvoraně Nár. domu 3krát do měsíce divadelní představení, ale tenkrát, až provedeny budou ve dvoraně některé opravy, jež sl. rada městská nařídila. Poněvadž opravy ty vyžadovaly několika dní práce a potom teprve musily býti zvláštní komisí městskou schváleny, bylo by bývalo na nejvýš povážlivo a nejisto ustanovit představení na 11. prosince. Proto výbor viděl se nucen odložit třetí provozování na dobu méně příznivou, totiž na poslední neděli před vánočními svátky dne 18. prosince.“*⁵⁴ Prodaná nevěsta v této době představovala pro olomoucké Čechy s vlasteneckým cítěním dílo stěžejní a ryze české, které bylo s nadšením přijímáno, jak o tom svědčí článek z tisku. *„Prodaná nevěsta, již provedl v uplynulých dnech náš statečný Žerotín, poznovu upevnila nás v tom přesvědčení, že nad ni v oboru komické opery není. Jmenovitě není žádná komická opera světové literatury tak rázovitá,*

⁵⁴ VZ 1892, str. 19.

jako ona. A což ten ušlechtilý náš český tón, který celé dílo proniká a k platnosti se hlásí! V tom i dramatickém oboru jest Prodaná nevěsta vzorem nedostižitelným. „Poručilo“ se sice svým časem z kruhův národních pašů, aby se napsaly „trucopery“, které by zmařily Prodanou, ale tyto zmařily se samy a „Prodaná“ vzdor vší závisti jde přec jen dobře „na prodej“. Operu nastudoval dómský varhaník a ředitel hud. školy Žerotína p. Ant. Petzold, jemuž za tuto námahu, jakož i za veškerou péči všeobecné uznání náleží. Naše „Žerotínky“ a „Žerotínové“ počínali sobě ne jako diletanti, ale jako rutinovaní umělci. Milerádi jmenujeme a zaslouženou chválou osvěcujeme pí. Petzoldovou, jako Mařenku, p. Fialu, jako Jeníka, p. Bouchala v úloze tlampače a p. Velebu v úloze Vaška, sl. Procházkovu a p. dra. A. Geislera, jako rodiče Mařenčiny, slečnu Pinkavovu a p. dra. Josefa Geislera, jako rodiče Jeníkovy. Velmi dobrý byl p. Vašíček v úloze „principala“ a výtečná paní Pospíšilová, jakožto Esmeralda, leč i ostatní „komediantstvo“ výborně sobě počínalo. Sbor jmenovitě druhého dne počínal sobě eminentně, orkestr (hudba c. k. pluku č. 93) držel se výborně. Jsme všem spoluúčinkujícím, jakož i neúnavnému předsedovi „Žerotína“, důst. p. Geislerovi, jest podnět dal ku provedení Prodané nevěsty k neskonalým díkům zavázáni, za námahu jejich, kterou nám připravili pochoutku vskutku v Olomouci netušenou. Hudba Smetanova dosud zní v uších našich a bude ještě dlouho zníti.“⁵⁵ První a druhá repríza byly odehrány ve stejném obsazení jako premiéra a dočkaly se stejně kladného ohlasu.

Třetí repríza *Prodané nevěsty* se uskutečnila až následujícího roku – 8. ledna 1893. Dne 26. března Žerotín uspořádal koncert společně s Českým kvartetem. Z významnějších produkcí tohoto roku je záhodno zmínit nastudování Dvořákova oratoria *Svatební košile*, které bylo

⁵⁵ *Mír*, č. 2, 10. prosince 1892.

provedeno 15. a 16. dubna. *Prodaná nevěsta* se pak dočkala 5. a 6. provedení 10. a 11. června. 3. prosince 1893 Petzold dirigoval 38. vokální koncert Žerotína se sólisty B. Petzoldovou, houslistou J. Rauscherem, Boženou Dandovou a J. Bouchalem. Na koncertě zazněla díla K. Bendla, J. Kličky, A. Dvořáka, V. Blodka, F. Chopina a Petzoldovy dva ženské sbory „*Ten ptáček*“ a „*Uhodilo*“.⁵⁶

Následujícího roku se opět konal koncert s Českým kvartetem⁵⁷. Žerotín také nastudoval a 2. a 3. května 1894 provedl Smetanovu *Hubičku*.⁵⁸ Ta se setkala s velkým úspěchem, o čemž svědčí reakce z tisku: „...*Pěvci za zvlášť zdařilé scény byli hlučně odměňováni potleskem a nesčetněkrát vyvoláni. Paní Petzoldové podány po oba dni vavřínové věnce, druhým dámám skvostné kytice, sl. Fialové ve čtvrtek kytice mládenců z nár. domu. Návštěva po oba dni byla veliká, ve čtvrtek sál i galerie byly téměř přeplněny. Byli tu zejména četní hosté z venkova a bližšího i dalšího okolí. Hudbu obstarala kapela pluku č. 93 a její výkon možno nazvati mistrným. Hovořiloť z orchestru k srdci posluchačstva všecko kouzlo krásné Smetanovy hudby. Operu nacvičil a řídil ředitel Petzold a na zdařilém provedení nesmrtelného díla Smetanova přísluší mu zajisté značný podíl. „Hubička“ zůstane v činnosti „Žerotínově“ vždy skvělým bodem a bude jistě novou pobídkou k dalším velikým výkonům spolku.“⁵⁹*

27. a 28. října se konala šestá a sedmá repríza *Prodané nevěsty*. 16. prosince Petzold dirigoval koncert na počest Karla Bendla.⁶⁰ Na jeho programu byly mužské sbory *Svoji k svému*, *Probuzení*, dále *Trojlistek národních písní*, *Zpěv vil nad vodami* (pro ženský sbor, sopránové sólo a klavír), *Slovácké písně*, *Skřivánčí písně* a osm sousedských *Z českého lidu*. V rámci jarních žerotínských koncertů bylo v sobotu a neděli 20. a

⁵⁶ JARKA, Václav Hanno – VYBÍRAL, Bohuš – TOMEK, Ferdinand: *Padesát let olomouckého Žerotína 1880 – 1930*. Olomouc 1931. Dále jen *Padesát let olomouckého Žerotína*.

⁵⁷ 18. března 1893.

⁵⁸ Sólisté: Fiala, B. Petzoldová, Pospíšilová, Fialová, E. Krtička, J. Bouchal.

⁵⁹ *Selské listy*, č. 36, 5. květen 1894.

⁶⁰ *Padesát let Žerotína*.

21. dubna 1895 ve velké dvoraně Národního domu provedeno Haydnovo *Stvoření* - oratorium pro sólo, smíšený sbor a orchestr. Sopranového sóla se zhostila Božena Petzoldová, tenorového Eduard Krtička a basového Jan Bouchal. Ve spolkové výroční zprávě z tohoto roku se mimo jiné dočteme o zklamání hlavních představitelů Žerotína nad nízkou návštěvou koncertu. „*Na konci nelze nám však zamlčeti i smutnou stránku letošního hudebního festivalu Žerotínského. Obecenstva sešlo se totiž letos tak málo, jako nikdy ještě; jindy bývaly festivaly Žerotínské reprezentačním shromážděním českého živlu olomuckého a dostaveníčkem přátel umění hudebního z blízka i daleka; studující hojným počtem zdobívali obě vyšší patra obsáhlé dvorany koncertní. A letos na hoře úplně prázdno, dole návštěva nevalná.*“⁶¹

Za necelý měsíc, 11. května, Žerotín a ostatní olomoucké spolky uspořádaly ve velké dvoraně Národního domu koncert na památku stých narozenin obrozence Pavla Josefa Šafaříka. Žerotín ten večer zazpíval dva mužské sbory - *Svoji k svému* K. Bendla a *Na Moravu* N. Javůrka. 16. srpna se Žerotín zúčastnil národopisné výstavy v Praze. Za tímto účelem se spolek spojil s filharmonickou Besedou brněnskou a jako jediní zástupci Moravy se vypravili do Prahy. Z Žerotína se na cestu vydalo 30 členů. Společně zastupovali svůj kraj na „Moravských dnech“ konajících se od 15. do 18. srpna 1895. 16. srpna po uvítání hrabětem Lažanským zazpívali společně sbor *Vlasti* Arnošta Förchtgott-Tovačovského,⁶² pak následoval samotný koncert⁶³. Po prázdninách⁶⁴ se Žerotín účastnil slavnosti otevření Ústavu hraběte Pöttingea. Tyto oslavy trvaly celý den, menší sbor sestavený z členů Žerotína zazpíval

⁶¹ VZ 1895, str. 17.

⁶² 1825, Tovačov – 1874, Vídeň. Český skladatel, sbormistr a barytonista. Viz Československý hudební slovník, II. sv., str. 785, dále ČSHS.

⁶³ P. Křížkovský – *Utonulá, Odvedeného prosba*, A. Dvořák – *Dumka op.51* (brněnské Perglerovo kvarteto), A. F. Tovačovský – *Vlast*, J. Nešvera – *České písně*, B. Smetana – *Z mého života* – Allegro Moderato (brněnské Perglerovo kvarteto), F. Musil – *Modlitba za vlast*, J. Drahlovský – *Rozmarýn*.

⁶⁴ 15. září 1895.

při vysvěcování ústavu v kapli Petzoldovu *Českou mši* pro smíšený sbor. Večer pak ve velké dvoraně Národního domu zazpíval mužský sbor Žerotína čtyři díla⁶⁵ 5. a 6. října bylo odehráno deváté a desáté představení *Prodané nevěsty*. Až na roli Jeníka, kterou ztvárnil Eduard Krtička, čestný člen Žerotína z Prahy, se ostatních rolí a zhostil Žerotín. I tato vystoupení se opět setkala s velmi kladným ohlasem obecnstva.. Koncertní sezonu tohoto roku ukončil Žerotín 15. prosince 1895 svým 44. koncertem. Sólově⁶⁶ se na něm uplatnila opět Božena Petzoldová. Zazněly mužské sbory *České písně* (J. Nešvera), *Opuštěný* (F. Rozkošný), *Odvedeného prosba* (P. Křížkovský), *Ó hory, hory* (J. Lev), Bendlovy smíšené sbory *Zlatá hodinka* a *Slovácké písně* s doprovodem klavíru, *Moravské národní písně* pro smíšený sbor (úprava E. Ambrose). Zaznělo také dílo J. Zajce *Večer na Savi* pro trojhlasý ženský sbor s doprovodem klavíru, které upravil A. Petzold.

První koncert v roce 1896 se odehrál 22. února, kdy všechny olomoucké spolky uspořádaly koncert k oslavě padesátých narozenin Svatopluka Čecha. Žerotín zazpíval tři mužské sbory⁶⁷. Téhož roku také provedl 4. a 5. představení Dvořákova oratoria *Svatá Ludmila*⁶⁸. Tuto velkolepou produkci, ve které účinkovalo díky výpomoci v jednotlivých hlasech kolem 130 členů ve sboru, ale neřídil Antonín Petzold, nýbrž sám Antonín Dvořák. Nicméně Petzoldovy zásluhy za nastudování a přípravu oratoria jsou nepopiratelné. Mezi sólisty kromě Boženy Petzoldové, která ztvárnila Ludmilu, vystupovali i umělci z jiných měst - Klára Jiránková-Wittochová⁶⁹, Václav Viktorin⁷⁰ a Eduard Krtička. 4. října 1896 se uskutečnil pod Petzoldovou taktovkou koncert Žerotína, na

⁶⁵ A. F. Tovačovský – *Vlasti*, P. Křížkovský – *Odvedeného prosba*, *Utonulá*, J. Nešvera – *České písně*.

⁶⁶ R. Wagner – árie Alžběty z opery *Tannhäuser*, B. Smetana – árie Blaženy z opery *Tajemství*, *Národní písně*.

⁶⁷ K. Bendl – *Svoji k svému*, P. Křížkovský – *Odvedeného prosba*, A. Thomas – *Hymna Slovanů* 18. a 19. dubna 1896.

⁶⁹ Operní pěvkyně z Prahy.

⁷⁰ 1849, Vraňany u Mělníka – 1924, Praha. Český barytonista, 22 let člen ND v Praze. Viz ČSHS, II. sv., str. 874.

kterém účinkovalo pražské kvarteto Kytara⁷¹. Žerotín nacvičil ke koncertu některé nové menší sbory a zejména *Moravské národní písně z Korytné*, které Petzold upravil ze sbírky Ferdinanda Tomka. 7. a 8. listopadu 1896 byla v Olomouci po jedenácté a dvanácté provedena *Prodaná nevěsta*. Orchestrální doprovod opět obstaral vojenský orchestr a až na Eduarda Krtičku účinkovali výlučně členové Žerotína. Návštěva byla v obou dnech velmi hojná a jelikož obecnost volala po další repríze, ještě ten večer se výbor Žerotína dohodl na třinácté repríze, která se konala 15. listopadu. Sezona byla ukončena 48. koncertem⁷² na kterém jako host vystoupila Bronislava Wolská ze Lvova. Poprvé na tomto koncertě také vystoupilo Žerotínské smyčcové kvarteto⁷³. Program byl sestaven povětšinou z děl, která ještě v Olomouci nezazněla. Např. Čajkovského *Sbor venkovanů při obžínkách*, *Krasnyj Sarafan* S. A. Varlamova, Kličkův sbor *Komár*, *Modlitba* K. Skalického, *Ach Haničko* P. Jiráka, *Římský karneval* A. Thomase a *Ach není tu, není* A. Dvořáka. Kvarteto zahrálo Nešverovo *Andante* a *Scherzino* a Dvořákovy *Maličkosti* č. 3 a 5.

V roce 1897 byla na jarním žerotínském koncertu provedena třídílná skladba pro sóla sbor a orchestr *Příchod Čechů na Říp*⁷⁴ Josefa Kličky⁷⁵. Dílo, které bylo kvůli technické náročnosti provedeno jen pražským Hlaholem r. 1894. Sólové role zpívali Jan Bouchal, František Purkrábek, Božena Petzoldová, Božena Dandová. 20. září 1897 zemřel Karel Bendl a i Žerotín chtěl uctít jeho památku, jelikož tento skladatel byl jeho čestným členem. 27. září tudíž v kapucínském chrámu zazpíval Křížkovského *Requiem* a výbor se dohodl na uspořádání podzimního Bendlova koncertu. Ten se uskutečnil 14. listopadu a jako host na něm

⁷¹ Pěvecké sdružení založené r. 1877. 1. tenor – Eduard Krtička, 2. tenor – Václav Masopust, 1. bas – Hugo Krtička, 2. bas – Karel Ryba.

⁷² 8. prosince 1896.

⁷³ V. Scheiber, L. Fresl, J. Matoušek, V. Navrátil.

⁷⁴ 24. a 25. dubna 1897.

⁷⁵ 1855, Klatovy – 1937, Klatovy. Český varhaník, skladatel a pedagog. Viz ČSHS, I. sv., str. 670.

vystoupila Božena Dandová. Zazněla jak autorova díla, ve kterých se uplatnil sbor⁷⁶, tak i *Smyčcové kvarteto F dur* (hrálo žerotínské kvarteto) a další vokální⁷⁷ skladby. Tři dny na to se dámská sekce Žerotína zúčastnila uctění památky padesátých narozenin Elišky Krásnohorské, kterou organizovala společně s dámským odborem Národní jednoty pro východní Moravu. Petzold s ženami secvičil Bendlův *Zpěv vil nad vodami*⁷⁸ a Kličkova *Komára*. 4. a 5. prosince byla v Olomouci počtrnácté a popatnácté provedena *Prodaná nevěsta*. Ludmilu zpívala Božena Dandová, Jeníka Eduard Krtička a ostatní sólové party členové Žerotína. Božena Petzoldová se zhostila režie.

Rok 1898 byl pro spolek taktéž velmi důležitým, 12. a 13. března se totiž za Petzoldova řízení uskutečnila druhá a třetí repríza Smetanovy *Hubičky*. Olomouckým publikem byla přijata velmi srdečně, a Petzoldovy zásluhy na úspěchu opery byly v tisku také zmiňovány: „...Sbor držel se jmenovitě v neděli vzorně, taktéž orchestr dostal znamenitě obtížné úloze své. O toto skvělé provedení velkých zásluh dobyt sobě neúnavný a osvědčený sbormistr pan Antonín Petzold, kterému připadá jako kapelníkovi úloha nejobtížnější. Četné obecenstvo bylo nejvýše uspokojeno a pokladna „Žerotína“ též.“⁷⁹ 23. a 24. dubna se konal koncert na počest Antonína Dvořáka, který jej také sám dirigoval. 20. listopadu Žerotín uspořádal koncert na němž jako host vystoupil houslista František Ondříček. Žerotín zde zazpíval tři Dvořákovy sbory⁸⁰, které autor spolku přímo věnoval.⁸¹

⁷⁶ *Ebrejská elegie* pro smíšený sbor a sóla s klavírním doprovodem, *Pomsta vil* – tříhlasý ženský sbor se sopránovým a altovým sólem a klavírním doprovodem (B. Dandová a B. Petzoldová), mužský sbor *Lovecká*, *O muzice*, Svatební scéna ze *Štědrého dne* pro smíšený sbor.

⁷⁷ *Z cigánských melodií č. 1 a č. 13* (B. Dandová), *Večerní klid* a *Píseň milostná* – dueta (B. Dandová a B. Petzoldová).

⁷⁸ Sólo Božena Žáčková.

⁷⁹ *Mír*, č. 16, 19. březen 1898.

⁸⁰ *Kalína*, *Zavedený ovčák*, *Úmysl milencin*.

⁸¹ Padesát let Žerotína.

V roce 1899 patřilo k nejdůležitějším produkcím spolku zajisté *Vzkříšení Lazarovo*, oratorium pro sólo, smíšený sbor a orchestr Lorenza Perosiho. O sóla se postarali B. Petzoldová, J. Bouchal a E. Krtička. Tisk se pozastavoval nad náročností díla pro posluchače a tím pádem i nad malou návštěvou koncertu, nicméně Petzoldovo pojetí bylo chváleno: „...*Sbormistr p. Ant. Petzold pojal a nacvičil dílo Perosiho tak, že by byl býval Perosi slyše ho sám místy netušeným účinkem překvapen. Sola, jak již výše řečeno, byla výtečnými silami obsazena. Znamenitě počínal si smíšený sbor „Žerotína“.* Zvláštní chvalné zmínky zasluhuje i orchestr c. k. pluku č. 98. Návštěva byla po oba dva dny slabá a obecenstvo nemohlo se pro skladbu Perosiho jaksí rozehráti. Přijalo ji velmi chladně...“⁸² Ani olomoucký *Pozor* nešetřil slovy chvály na Petzoldovy zásluhy: „*Celé těleso ovládal mistrně sbormistr „Žerotína“ p. A. Petzold, který nastudováním a podáním díla Perosiho podal nám opět nezvratný důkaz, nejen o své dirigentské rutině, ale o své svrchované inteligenci hudební vůbec...*“⁸³ Již šestnácté a sedmnácté provedení *Prodané nevěsty* se uskutečnilo 6. a 7. května. Tisk o provedení informoval v krátkosti takto: „*Prodaná nevěsta, již snaživý náš Žerotín dával v sobotu a neděli po 16. a 17. sehrána byla opět za skvělého obsazení úloh s nejlepším úspěchem a k úplné spokojenosti obecenstva, jež se k oběma představením v hojném počtu dostavilo.*“⁸⁴ Na 57. koncertě *Žerotína*, který se konal 1. října, vystoupil jako host houslový virtuos Jan Kubelík⁸⁵. Kromě Razziniho *Tance skřítků* a Dvořákových mužských sborů⁸⁶ zazněly také dvě Petzoldovy skladby zpívané sextetem složeným z členů sboru - *Čí to koničky* a *Jarní*.

⁸² *Mír*, č. 21, 22. duben 1899.

⁸³ *Pozor*, č. 55, 18. duben 1899.

⁸⁴ *Mír*, č. 24, 13. květen 1899.

⁸⁵ 1880, Praha-Michle – 1940, Praha-Podolí. Český houslista a skladatel. Viz ČSHS, I. sv., str. 773.

⁸⁶ *Kalina, Zavedený ovčák, Úmysl milencin.*

Poslední koncertem sezony byl 58. koncert Žerotína s Českým kvartetem⁸⁷ 12. listopadu.

Na březen roku 1900 měl spolek Žerotín v plánu nastudovat Nešverovu operu *Lesní vzduch* a Blodkovu *V studni*. Nicméně přípravy opery se prodloužily, a to díky liknavému přístupu mužského sboru (zvláště basu) ke zkouškám. Ve výroční zprávě je také uvedeno, že ani sólisté své party neměli dostatečně zvládnuty, a proto byla opera přeložena na pozdější neurčitou dobu a Žerotín se věnoval nácvičku skladeb k připravovanému jarnímu koncertu. 5. a 6. května se tudíž konala pátá a šestá repríza Dvořákovy balady *Svatební košile*⁸⁸, před níž ještě zazněla Dvořáková *Píseň bohatýrská*. Tato produkce byla tiskem okomentována takto: *„Koncert Žerotína pořádaný dne 5. a 6. května t. r. (po oba dny s týž programem) vydařil se v každé případě pěkně. Dvořákovu vzletnou „Píseň bohatýrskou“, symfonickou báseň pro velký orchestr, zahrál nově sestavený orchestr „Žerotína“ v celku bezvadně. Některé nesouměrnosti a nesrovnalosti v souhře, které se tu a tam vyskytly, lze přičísti různorodosti hráčů, z nichž se orchestr sestával, a celku konečně příliš nevadily. Jen si přáti, aby se tento orchestr v tomto složení i nadále scházel a cvičil pilně i tehdy, když se nepřipravuje právě koncert, tak dočkali bychom se nových orchestrálních koncertů v Olomouci, které zde vlastně postrádáme. Též „Svatební košile“ provedená „Žerotínem“ po páté a po šesté, měla dokonalý úspěch. Zejména sbory a sola (pí. B. Petzoldová, pp. Ed. Krtička a J. Bouchal) provedly obtížné úlohy své vzorně. Srovnáním obou těchto skladeb musil pozorný posluchač dospěti k úsudku, že mistr Dvořák v „Bohatýrské písni“ jeví dosti blízké přilnutí k duchu hudby Smetanovy (k. př. Motiv připomínající úvodní takty z předehry k „Hubičce“ a duetta „Jen odpros jí“, úryvek podobný národní písni „Já mám vrané koně“ a pod.),*

⁸⁷ 1. housle – Karel Hoffman, 2. housle – Josef Suk, viola – Oskar Nedbal, violoncello – Hanuš Wihan.

⁸⁸ Sóla: soprán – B. Petzoldová, tenor – E. Krtička, bas – J. Bouchal.

čehož ve „Svatební košili“, starší skladbě nepozorovati. Podobná duševní příbuznost mezi tvůrcem české hudby a mistrem Dvořákem dotkne se každého přítele pravé české hudby jen velmi mile a příjemně. Celý koncert řídil obezřetně sbormistr p. Antonín Petzold. Návštěva byla po oba dva dny uspokojující.“⁸⁹ 7. října se konal společný koncert Žerotína s Janem Kubelíkem. Žerotín koncert zpestřil smíšeným sborem s doprovodem klavíru B. Vendlera – *Kolada* a třemi mužskými sbory H. Pally – *Cibulička, Vrták, Obkročák*. O klavírní doprovod se postaral Ludvík Šváb z Prahy. Tento rok Žerotín oslavil 20 let svého trvání, a proto se zaměřil i na přípravu repertoáru na slavnostní výroční koncert, který se uskutečnil 2. prosince 1900. Zazněla na něm Smetanova *Česká píseň*, vokální skladby A. Dvořáka⁹⁰, J. Nešvery⁹¹, *Předehra k Noci na Karlštejně* Z. Fibicha, *Švanda dudák*⁹² K. Bendla a kantáta pro mužský sbor a žesťové nástroje *Sv. Cyril a Metoděj* P. Křížkovského.

O rok později byl v ohrožení jarní koncert. Německá radnice se různými způsoby snažila znemožnit činnost Žerotína a málem došlo k zákazu účinkování vojenské hudby na koncertech spolku. Naštěstí vše dobře dopadlo a 27. a 28. dubna 1901 zazněla Beethovenova *IX. symfonie* a Nešverovo *De Profundis*. Původním záměrem bylo nastudování Nešverovy *Májové noci*, ale jelikož se ke spolku nedostal včas notový materiál, byla náhradní variantou *De profundis* pro sóla⁹³, smíšený sbor a orchestr. Nicméně poměrně rychlé nastudování bylo znát, tudíž se provedení neobešlo bez chyb, kterých si všímá i olomoucký tisk: „... v orchestru, zejména při sobotním koncertu bylo sobě přáti daleko větší přesnosti. Na některých místech bylo dokonce v sobotu (jako ku př. hned na začátku předehry k č. 1. a v průvodu

⁸⁹ *Mír*, č. 24, 12. květen 1900.

⁹⁰ *Biblické písně* – zpívala B. Tůmová-Dandová.

⁹¹ *Naší písní* – sborové dílo na text J. C. Sommera pro mužský sbor s doprovodem žesťů.

⁹² Národní pověst na text J. Vrchlického pro sólo, smíšený sbor a orchestr (sólo Mařenky zpívala B. Petzoldová, Švandy E. Krtička a cizince J. Bouchal).

⁹³ Soprán B. Petzoldová, alt B. Tůmová-Dandová, tenor J. Poděbradský a bas J. Bouchal.

k druhému dílu č. 4.) vážné nebezpečí úplného uváznutí...“⁹⁴. Antonín Petzold na tomto koncertu dirigoval *De Profundis* a poslední větu Beethovenovy *IX. symfonie*. Ostatní tři části řídil kapelník vojenské hudby. Tento rok se také nesl ve znamení šedesátých narozenin Antonína Dvořáka. Žerotín proto 10. listopadu uspořádal koncert na jeho počest s hosty Jaroslavem Kociánem⁹⁵ a Dvořákovou dcerou Magdou⁹⁶. Posledním koncertem sezony byl také obohacen zajímavými hosty. Uskutečnil se 1. prosince a spoluúčinkovali na něm houslový virtuos Emanuel Ondříček⁹⁷ a klavírní virtuos Karel Vejrych⁹⁸. Žerotín na tomto koncertě zaspíval tři mužské sbory – *Švarní hoši B. Šťastného*, *Opuštěný J. R. Rozkošného*, Petzoldův *Do hor* a tři smíšené sbory K. Bendla – *V černym lese*, *Anička*, *Komínček (Trojlístek národních písní)*.

Rok 1902 byl co se týče počtu veřejných vystoupení jedním z bohatějších. Již 14. ledna byl uspořádán koncert, na kterém vystoupil František Ondříček⁹⁹. Žerotín zpíval Křížkovského *Utonulou* a Smetanovu *Rolnickou*. Tento rok měl Žerotín opět problém týkající se účasti vojenské hudby na jarním koncertu. Předseda spolku musel žádat o povolení tehdejší ministerstvo války. Aby koncert mohl dirigoval Petzold, musela být poslána žádost na velitelství do Krakova. Nicméně spolku bylo i po podání žádosti nařízeno dirigování vojenským kapelníkem. 6. dubna tak Žerotín provedl svůj 68. koncert na kterém zazněla *Píseň Bohatýrská* Antonína Dvořáka, Smetanova *Z Českých luhů a hájů* a Nešverova *Májová noc* (balada na text K. J. Erbena pro sóla¹⁰⁰, smíšený sbor a orchestr). Návštěva koncertu byla dle výroční zprávy

⁹⁴ *Mír*, č. 23, 4. květen 1901.

⁹⁵ 1883, Ústí nad Orlicí – 1950, Praha. Český houslista, pedagog a skladatel. Viz ČSHS, I. sv., str. 687.

⁹⁶ 1881, Praha – 1952, Praha. Česká sopranistka, studovala konzervatoř v Praze, koncertně vystupovala. Šířila hlavně skladby svého otce.

⁹⁷ 1880, Plzeň – 1958, Boston. Český houslista. Viz ČSHS, II. sv., str. 222.

⁹⁸ 1873, Kolín nad Labem – 1930, Kozlov. Český pianista a hudební pedagog. Viz ČSHS, II. sv., str. 858.

⁹⁹ 1857, Praha – 1922, Milán. Český houslista. Syn Jana Ondříčka, bratr Emanuela Ondříčka. Viz ČSHS, II. sv., str. 222.

¹⁰⁰ Soprán B. Petzoldová, alt Anna Dudíková, bas Jan Bouchal a tenor J. Poděbradský.

uspokojující a Nešvera sám byl provedení svého díla přítomen. Kapelník Josef Piro dirigoval orchestrální složku koncertu. Devět dní po tomto koncertě čekalo ještě Žerotín vystoupení s Marií Gorlenko – Doliná, která Žerotín požádala o doprovod při výjevu *Váně* z Glinkovy opery *Život za cara* a bylo mu také nabídnuto zazpívat na tomto koncertě samostatné číslo. Zazpíval tudíž Křížkovského mužský sbor *Odvedeného prosba*, *Utonulá* a Tovačovského *Vlasti*. Petzold se kromě dirigování sboru zhostil nečekaně i klavírního doprovodu, jelikož varšavská pianistka Naděžda Veljaševá nepřijela. O prázdninách již však již začal pracovat na přípravách opery *Dalibor*, kterou měl spolek v plánu uvést. Do role Dalibora byl obsazen Hugo Richter¹⁰¹, role Milady se ujala Božena Dandová-Tůmová. Operu režíroval František Mach. Tentokrát se neřešil problém s docházkou na zkoušky u pánské sekce, ale u dámské. Nicméně po důrazném Petzoldově upozornění na špatnou pracovní morálku se situace uklidnila a nic nebránilo nastudování a odehrání premiéry, která se uskutečnila oproti původně plánovanému říjnu 15. a 16. listopadu. V období posledních příprav a nácviků měl dokonce sbor od 4. do 14. listopadu 9 zkoušek, které trvaly tři až čtyři hodiny. Zájem obecnstva byl veliký, již několik dní před premiérou bylo představení vyprodáno. Předseda spolku řešil s tehdejším ministerstvem války ve Vídni problém s účinkováním vojenské hudby a jejím řízením. Jednání tentokrát dopadla dobře a vojenskou kapelu směl dirigovat sbormistr Žerotína. Opera se setkala s velkým úspěchem: „*Již dávno (či spíše nikdy?) neměla žádná umělecká produkce v Olomouci úspěchu tak velkolepého, vskutku senačního, jako v sobotu a v neděli Smetanova nádherná opera „Dalibor“ uvedená na jeviště Národního domu naším slavným a neúnavným „Žerotínem“.* To, co jsme po oba dny slyšeli a viděli, byly pravé umělecké hody – a účastník na ně po léta

¹⁰¹ 1863, Citov – 1945, Praha. Český tenorista a advokát užívající také jméno Bruno Decorti. Hostoval v ND v Praze pod pseudonymem Hugo Dvořák. Viz ČSHS, II. sv., str. 222.

bude s radostí a nadšením vzpomínati...“¹⁰² I Petzoldovy zásluhy byly v tisku chváleny více než obvykle: „...*Nekladouce nikoho z nich výše neb níže, přece jen pokládáme za slušné a spravedlivé upozorniti především na skutečně obrovskou práci, jakou na nastudování a provedení díla tak imposantního věnoval náš slavný p. Ant. Petzold, ředitel pěvecko-hudební školy „Žerotína“ a jeho sbormistr. Všechna čest a dík mu za to, jakož i jeho spolupracovníkům...*“¹⁰³ Na přání diváků byl Dalibor reprízován ještě 23. listopadu a 14. prosince.

Roku 1903 byl výborem Žerotína zvolen Petzoldův náměstek, jelikož předseda i výbor spolku uznali, že Petzold potřebuje k ruce schopného člověka, který by mu v jeho práci se sborem pomohl. Jednomyslně zvolili Huberta Doležila¹⁰⁴. První dvě vystoupení Žerotína v roce 1903 náležela dvěma oslavám – 10. ledna uspořádal odbor Národní jednoty koncert k oslavě zřízení české školy, kde Žerotín vystoupil se třemi mužskými¹⁰⁵ sbory. 18. ledna se zúčastnil koncertu k oslavě třicetiletého jubilea Matice školské v Olomouci. Zde zazpívali díla A. Petzolda¹⁰⁶, Norberta Javůrka, Bohumila Vendlera, Jana Nepomuka Škroupa, Karla Slavíka a Bedřicha Smetany. 28. a 29. března bylo popáté a pošesté v rámci jarního festivalu hráno Dvořákovo *Stabat mater*. Spolek si přál, aby autor sám své dílo dirigoval, nicméně Dvořák byl zaměstnán a spolek tedy pozval alespoň jeho dceru Magdu, aby se ujala sopránového sóla. Řízení koncertu se zhostil Petzold. Altový part zpívala B. Tůmová – Dandová, tenor H. Richter a bas J. Bouchal. 11. října uspořádal Žerotín další ze svých koncertů, hostoval na něm opět Jaroslav Kocián. Žerotín zazpíval Bendlovo dílo *Z českého lidu* (osm sousedských pro

¹⁰² *Selské listy*, č. 134, 18. listopad 1902.

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ 1876, Kunčice pod Ondřejníkem – 1945, Praha – Smíchov. Český hudební historik a kritik. Žák Antonína Petzolda ve hře na klavír. Na KU studoval dějepis, zeměpis, estetiku a hudbu. V Olomouci referentem deníku *Pozor*. 2. sbormistr Žerotína. Viz ČSHS, I. sv., str. 252.

¹⁰⁵ Josef Slavík – *Vlasti*, P. Křížkovský – *Utonulá*, B. Smetana – *Věno*.

¹⁰⁶ *Heslo Žerotína*.

smíšený sbor) a dva Vendlerovy mužské sbory *Byli jsme a budem a Věrná milá*. Koncert se setkal s kladnými ohlasy, možná i díky tomu, že ve sboru zpívalo přes 100 zpěváků (přes 60 mužských a přes 40 ženských hlasů). Jelikož další plánovaná repríza *Prodané nevěsty* se měla uskutečnit za pár týdnů, Petzold studoval party se sólisty a náměstek sbormistra Hubert Doležil nacvičil dílo se sborem. 24. a 25. října se tudíž uskutečnilo 18. a 19. představení. Tentokrát zpívala Mařenku Růžena Maturová¹⁰⁷. Poslední koncert sezony se uskutečnil 6. prosince a jako host na něm vystoupila houslistka Marie Heritesová¹⁰⁸. Na toto vystoupení ovšem sbor připravil a koncert řídil druhý sbormistr Hubert Doležil, pro kterého to byla premiéra na koncertním pódiu.

V roce 1904 sbor usilovně pracoval na tom, aby mohlo být provedeno Beethovenovo dílo *Missa solemnis*. Stalo se tak 9. a 10. dubna. Sopránové sólo zpívala Olga Vymětalová, altové Božena Tůmová-Dandová, tenorové Emil Jiřík a basové Jan Bouchal. Kromě mužského a ženského odboru Žerotína účinkoval i chlapecký sbor, který zpíval s ženskou sekcí. Celkem se na díle podílelo přes 130 zpěváků. Už 21. dubna se začalo zkoušet na reprízu *Dalibora*, která měla připomenout dvacet let od skladatelova úmrtí. Přípravy ovšem přerušila smutná událost, a to smrt Antonína Dvořáka, čestného člena Žerotína. Nicméně 11. a 12. května se reprízy *Dalibora* uskutečnily. Na podzimním koncertu Žerotína pak účinkoval houslový virtuos Ferdinand Štěpán¹⁰⁹. Až na dva Sukovy smíšené sbory¹¹⁰, které řídil Hubert Doležil, dirigoval celý koncert A. Petzold. Zazněly tři sbory J. B. Förstera – *Velké, širé rodné lány; Polní cestou, Skřivánkovi*, dva ženské sbory Eduarda Treglera – *Len, Jarní* (s doprovodem klavíru) a *Neščasná vojna* – dílo V. Nováka pro smíšený sbor s doprovodem klavíru pro 4 ruce.

¹⁰⁷ 1869, Praha – 1938, Praha. Česká pěvkyně a učitelka zpěvu. Viz ČSHS, II. sv., str. 69.

¹⁰⁸ 1881, Vodňany – 1970, Bay City USA. Viz ČSHS, I. sv., str. 424.

¹⁰⁹ 1878, Klobouky – 1951, Praha. Český houslista a pedagog. Viz ČSHS, II. sv., str. 734.

¹¹⁰ *Zavedený ovčák, Stasa čarodějnice*.

S Doležilem se střídali i v klavírních doprovodech. Posledním¹¹¹ vystoupením Žerotína v tomto roce byl koncert ve prospěch penzijního fondu sdružení českých žurnalistů na Moravě a ve Slezsku, na němž spoluúčinkoval Rudolf Reissig¹¹². I na tomto koncertě se Petzold dělil o dirigování s Hubertem Doležilem. Petzold řídil mužské sbory, díla J.B. Förstera – *Polní cestou* a *Skřivánkovi*, ženské sbory E. Treglera *Jarní déšť* a *Máje* a smíšené sbory V. Nováka *Zakletá dcera* a *Neščasná vojna*. Hubert Doležil dirigoval pro mužský sbor již známé dílo – Tovačovského *Vlasti* a smíšený sbor s doprovodem klavíru *Voračky* Karla Kovařovice.

Rok 1905 byl pro Žerotín jubilejní – oslavil 25 let svého trvání. Byl proto uspořádán slavnostní výroční koncert. Oslavám byl ale věnován celý den¹¹³. V deset hodin ráno celebroul mši v kapucínském chrámu sám předseda spolku Jindřich Geisler. Část mužského sboru zazpívala pod taktovkou Antonína Petzolda Nešverovu mši *In honorem sancti Vincentii*¹¹⁴ a o varhanní doprovod se postaral druhý sbormistr Doležil. Dopoledne proběhla slavnostní valná hromada a v pět hodin večer se uskutečnil slavnostní koncert. Na tomto koncertě zaznělo pět děl, z nichž dvě řídil A. Petzold – Dvořákovu symfonickou báseň *Zlatý kolovrat* a Bendlova *Švandu dudáka*¹¹⁵. Nešverův mužský sbor *Naší písní* dirigoval sám skladatel, Fibichovu *Jarní romanci* Hubert Doležil a Smetanovu *Z českých luhů a hájů* vojenský kapelník Josef Piro. Po oslavách jubilea začal Žerotín pracovat na dalších reprízách *Prodané nevěsty*, které se uskutečnily 2. a 3. prosince 1905. Jeníka zpíval opět E. Krtička, v roli Mařenky vystoupila pražská pěvkyně Anna Heimová. I Matice školská tohoto roku slavila čtvrtstoletí a Žerotín byl vybidnut,

¹¹¹ 11. prosince 1904.

¹¹² 1874, Praha–Smíchov – 1939, Praha. Český houslista, dirigent a pedagog. Ředitel Brněnské filharmonie, virtuos na violu d'amour. Viz ČSHS, II. sv., str. 413.

¹¹³ 19. listopadu 1905.

¹¹⁴ Sólo zpíval Eduard Krtička.

¹¹⁵ Mařenka – B. Petzoldová, Švanda – E. Krtička, Cizinec – J. Bouchal.

aby k oslavám také přispěl svým vystoupením. Koncert se odehrál 10. prosince a za dirigentským pultem stál A. Petzold tentokrát bez pomocníků. Na programu byla *Hymna Ústřední Matice Školské* Karla Knittla, Bendlův mužský sbor *Svoji k svému*, písně Čajkovského¹¹⁶, Dvořáka¹¹⁷, národní písně¹¹⁸, které zaspívala Olga Vymětalová, Smetanovo *Věno* a Petzold s Geislerem zahráli na klavír Dvořákovy *Dumky op. 90*. V rámci jarních koncertů byla provedena 15. a 16. dubna Dvořáková *Svatá Ludmila*, s doprovodem orchestru České filharmonie, pod taktovkou Oskara Nedbala.¹¹⁹

V roce 1906 se Žerotín začal připravovat na jarní koncert, který se nesl v duchu oslav Mozartových 150. narozenin. Ten se uskutečnil 18. března 1906 v pět hodin odpoledne a na programu byly Mozartova ouvertura z *Kouzelné flétny*, *Symfonie C dur Jupiter* a Mozartovo *Requiem*¹²⁰. O orchestrální složku se postarali orchestr Žerotína a vojenská hudba pěšího pluku č.93. Žerotín byl po svém zdařilém výkonu vybidnut, aby se dílo opakovalo, a to v chrámu Panny Marie Sněžné na květnou neděli 8. dubna. 18. listopadu se konal podzimní symfonický a vokální koncert. Petzold a Doležil se o nastudování i dirigování podělili následovně: Petzold řídil Dvořákovu *Vodníka* a Bendlův *Štědrý den*, Doležil pak *Bouři* – fantazii na slova Sv. Čecha pro sóla, sbor a orchestr Františka Neumanna¹²¹. O sóla se postarali až na Matouše Balcárka členové Žerotína – Anna Dudíková¹²², Olga Vymětalová a Emil Jiřík. Symfonickou složku hrál úplný orchestr kapely pěšího pluku č.93 a členové Žerotína. Jelikož v loňském roce byla dvakrát reprizována *Prodaná nevěsta* a i tak neuspokojila lačné publikum, které se

¹¹⁶ *Jen kdo zná touhy tíž.*

¹¹⁷ *Ach není, tu není.*

¹¹⁸ *Před našim je zahrádečka, U Dunaja šaty prala, Moja mamka dycky pláče.*

¹¹⁹ Padesát let Žerotína.

¹²⁰ Soprán – Olga Vymětalová, alt – Anna Dudíková, tenor – Emil Jiřík, bas – Richard Jiřík

¹²¹ 1874, Přešov – 1929, Brno. Český dirigent a skladatel. Viz ČSHS, II. sv., str. 175.

¹²² 1889, Olomouc – datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Petzoldova pozdější druhá žena.

dožadovalo třetí reprízy, připravoval se tím pádem Žerotín na další reprízy v tomto roce. Představení byla odehrána 5. a 6. května 1906 jako dvacátá první a dvacátá druhá repríza. Mařenku zpívala opět Anna Geislerová – Heimová, Jeníka plzeňský pěvec Antonín Karas. Petzold také dirigoval ženské kvarteto, které sestavil z žaček¹²³ hudební školy a které vystoupilo 3. listopadu na hudebním večeru pořádaném Českou besedou.

První koncert¹²⁴ nové sezony – Lisztovo oratorium *Kristus*, však nenastudoval ani nedirigoval Petzold, nýbrž Doležil. Popáté a pošesté se letos hrála *Hubička* (5. a 6. října). Až na role Vendulky¹²⁵ a Lukáše¹²⁶ byly všechny ostatní zpívány členy Žerotína. 24. října se Žerotín zúčastnil „Slovenského večera“, na němž ženský sbor Žerotína zazpíval dvě písně¹²⁷ z Dvořákových *Moravských dvojzpěvů* a mužský vystoupil se sbory *Bratislava* a *Když Slovensko vstává*. Tento rok také zemřel skladatel Edvard Grieg a na jeho počest se uskutečnil 17. listopadu koncert. Řídil jej Antonín Petzold, Hubert Doležil se postaral o klavírní doprovod a o orchestrální složku vojenská kapela a členové hudebního odboru Žerotína (celkem 65 hudebníků). Na koncertě zazněly *Norské tance č. 1, 2 a 4* pro orchestr, suita *Peer Gynt*, Griegovy písně¹²⁸ s doprovodem klavíru, tři mužské sbory¹²⁹ a dílo *Před fortnou klášterní* pro ženský sbor, sóla¹³⁰ a orchestr. Koncert byl vydařený a Petzoldovy zásluhy okomentoval i tisk: „...*hlučného potlesku dostalo se zejména sbormistru spolku p. Petzoldovi za jeho obezřetné a temperamentní řízení sboru a 65členného orchestru...*“¹³¹

¹²³ 1. soprán – L. Krampolová, 2. soprán – M. Fialová, alt – A. Sobotová, 2. alt – E. Fialová.

¹²⁴ 17. března 1907.

¹²⁵ Anna Geislerová – Heimová.

¹²⁶ František Pokorný – člen divadla na Vinohradech.

¹²⁷ *Prsten, Zajatá*.

¹²⁸ *Monte Pincio, Eros, Sen, Byl krásný letní podvečer..., Vyplatí, Tys láska má* – Božena Tůmová.

¹²⁹ *Marná láska, Vyjdu –li večer, Halling* – sóla Emil Jiřík, B. Pevný.

¹³⁰ Soprán – Hana Žárská, alt – Anna Dudíková.

¹³¹ *Selské listy*, č. 232, 19. listopad 1907.

Další rok byla produkce Žerotína zaměřena k hudbě dvou světových skladatelů – Hectora Berlioze a Nikolaje Rimského-Korsakova. V únoru se vzdal místa náměstka sbormistra Hubert Doležil. Tíha a zodpovědnost nácvičku tudíž zůstala na Petzoldových bedrech, jelikož spolek nového druhého sbormistra nezvolil. 4. dubna bylo Žerotínem provedeno Berliozovo dílo *Faustovo prokletí*¹³² pro orchestr, sóla a sbor. Hrála opět vojenská kapela posílená členy hudebního odboru Žerotína (68 hudebníků). Olomoucký tisk chválil jak sólisty, tak Petzolda a sbor, i když slabiny viděl v ženském sboru: *“Se sborem může býti dirigent Petzold, jehož péčí a uměleckému pochopení díla přísluší lví díl zásluhy o provedení, taktéž spokojen, ač upřímně řečeno v Olomouci překvapuje slabý fond hlasový sopránů i altů. Je to faktický nedostatek či hrají zde jiné okolnosti úlohu? Orkestr po celou dobu přesně byl upnut k taktovce dirigentově a dovedl se úplně podříditi. Zkrátka a dobře provedení Faustova prokletí všechnu čest. O zdar velkolepého díla přičinili se svorně všichni.”*¹³³ Pro velký zájem bylo dílo opakováno 20. dubna 1908 v témže obsazení. 8. listopadu byl pak uspořádán koncert sestavený ze skladeb Nikolaje Rimského-Korsakova. Hrála vojenská kapela, na harfu Václav Klička¹³⁴ a sóla zpívali Anna Dudíková a Emil Jiřík. Zaznělo *Španělské capriccio* pro orchestr, tři mužské sbory, v Olomouci poprvé provedená čtyřvětá symfonická suita *Šeherezáda*¹³⁵ a kantáta pro sóla, smíšený sbor a orchestr *Svítežanka*. Zvláště výkon orchestru byl v tisku chválen: *“Úspěchy orchestru byly veliké, zvláště „Variazioni“ a „Albarada“ ze „Španělského capriccio“ vyvolaly bouři potlesku a došly zaslouženého obdivu. Sbornistru p. Petzoldovi dlužno gratulovat...”*¹³⁶ 8. května 1908 byly Žerotínem provedeny opery *U božích muk*

¹³² Sóla zpívali Božena Dandová-Tůmová, Václav Kliment, Emil Jiřík a M. Smolka.

¹³³ *Selské listy*, č. 80, 7. duben 1908.

¹³⁴ 1882, Praha – 1953, Praha. Český harfista a skladatel. Syn Josefa Kličky. Viz ČSHS, I. sv., str. 671.

¹³⁵ Houslové sólo B. Pevný.

¹³⁶ *Našinec*, č. 44, 11. listopad 1908, str. 3.

Stanislava Sudy¹³⁷ a *V studni* Viléma Blodka¹³⁸. Režie se ujal V. Volánek. Sudova opera se nedočkala příznivého ohlasu diváků ani tisku, který kritizoval její děj a monotónní monolody, nicméně Blodkova opera výkon orchestru obecenstvo i recenzenty zaujala: „*Rovněž výkon orchestru doplněného vojenskou hudbou dlužno pochváliti. Místy zněl sice příliš silně, čehož vinou jest jeho nevhodné umístění a pak průvod opery U Božích muk má příliš sytou instrumentaci a je veden polyfonně. Dále nutno oceniti ještě obětavost a trpělivost p. sbormistra Petzolda, který mnoho péče věnoval cvičení sboru a sólistů a jemu v první řadě náleží zásluha za zdárné umělecké provedení obou děl.*“¹³⁹ O velmi dobré úrovni orchestrální složky svědčí i vyjádření Selských listů: „*... O orkestru pod taktovkou p. Petzoldovou museli bychom opakovat to, co již dříve několikrát řečeno.*“¹⁴⁰. Z produkcí menšího charakteru dirigovaných Petzoldem tohoto roku zmiňme jak vystoupení dámské části sboru na Akademii sdružených spolků města Nové ulice v Národní domě, tak spoluúčinkování hudebního odboru při divadelních představeních Jednoty ochotníků, tak účinkování smíšeného sboru a žerotínského okteta¹⁴¹ na Akademii pořádané olomouckými spolky.

Rok 1909 byl až na jednu veřejnou produkci zaměřen k památce 25 let od úmrtí Bedřicha Smetany. Petzoldovým náměstkem se stal Metod Doležil¹⁴², ten se ale v srpnu svého místa vzdal, z důvodu odchodu ke studiu na pražské varhanické škole. První velkou produkcí bylo provedení oratoria *Čtvero ročních dob*¹⁴³ Josepha Haydna 25. dubna, které bylo vzpomínkou stého výročí skladatelova úmrtí. Orchester byl

¹³⁷ 1865, Starý Plzeňec, - 1931 Plzeň. Viz ČSS II, str. 634.

¹³⁸ 1834, Praha – 1874, Praha. Český skladatel a pedagog. Viz ČSS I, str. 111.

¹³⁹ *Pozor*, č. 84, 9. května 1908.

¹⁴⁰ *Selské listy*, č. 101, 5. květen 1908.

¹⁴¹ Emil Jiřík, Jan Prášek, Radek Boháč, František Nápravník, Josef Sláma, František Tomek, Josef Pírek, František Waic.

¹⁴² 1885, Kunčice pod Ondřejníkem - 1971. Český dirigent a hudební pedagog. Bratr Hubert Doležil. Viz ČSHS, I. sv., str. 253.

¹⁴³ Sóla zpívali H. Žárská, E. Krtička a F. Waic.

zastoupen nově zorganizovanou kapelou Žerotína, obohacenou ochotníky a čtyřmi členy městské hudby. I po tomto koncertě byl Petzold olomouckým tiskem chválen: „...Koncert včerejší po dlouhé době opět byl prvním pokusem, předvésti velké dílo s orchestrem čistě civilním. A experiment tento zdařil se znamenitě. Kapela „Žerotína“, rozmnožená ochotníky na 45 mužů, hrála s ohněm, kterého nikdy nepostrádáme, kdykoliv jest u dirigentského pultu p. řed. Petzold. Pod jeho pevnou rukou, vedenou výborným procítěním skladby. S chutí a nadšením se hrálo i zpívalo...“¹⁴⁴ Jako první ze Smetanových děl byla 9. května provedena *Má vlast*. Orchester sestával z vojenské kapely, kapely Žerotína a ochotníků (celkem 70 hudebníků). Koncert se dočkal velmi vřelého ohlasu, a Petzoldovy dirigentské schopnosti byly v tisku velmi chváleny: „Včerejší symfonický koncert Žerotína byl vlastně dvouhodinovou ovací dirigentu jeho p. řed. Petzoldovi. A úplně po zásluze. Neboť jen dirigent jeho kvality, jeho hlubokého citění hudebního a více než 20letá divadelní a sbormistrovská praxe může se odvážiti na takové dílo, jakým je Smetanova „Má vlast“. Pravdivost latinského „Audacem fortuna iuvat“ osvědčila se i v tomto případě. Orchester složený ze řady výborných hudebníků kapely pluku č. 93., kapely „Žerotína“ a ochotníků, hrál s vervou, jaké už dlouho jsme nebyli svědky. To je zase zásluhou skvostného Smetanova díla, které musí uchvátiti nejen posluchače, ale i účinkující. A s tělesem, do něhož sama skladba nadšení vlévá, lze provést divy. Povznesená nálada šířila se včera sálem Národního domu a obecenstvo, které jej ve všech prostorách plnilo, bouřlivým potleskem po každém čísle vděčilo se dirigentovi i orchestru, kteří oba mnohokrát museli děkovati. Panu řed. Petzoldovi věnován byl „Žerotínem“ nádherný vavřínový věnec...“¹⁴⁵

30., 31. října a 7. listopadu byla hrána Smetanova opera *Dvě vdovy*.

¹⁴⁴ *Selské listy*, č. 94, 27. duben 1909.

¹⁴⁵ *Selské listy*, č. 105, 11. květen 1909.

Režiroval ji František Mach. Všechna tři představení byla vyprodána a opera se setkala s velkým ohlasem. Kromě členů Žerotína zpívali sóla¹⁴⁶ i tenorista Národního divadla v Praze Valentin Šindler¹⁴⁷ (Ladislav), a E. Vrtal z Moravské Ostravy (Mumlal). Na zakončení Smetanových oslav byl 5. prosince uspořádán třetí Smetanův koncert na němž zazněla i přednáška Huberta Doležila s názvem *Kulturní význam Bedřicha Smetany*, mužský sbor *Tři jezdci*, tři ženské sbory¹⁴⁸, smíšený sbor s orchestrem *Česká píseň, ouvertura k Libuši* a symfonická báseň *Valdštyňův tábor*. O orchestrální doprovod se postaral žerotínský orchestr.

První větší spolkovou produkcí v roce 1910 bylo 19. a 20. února uvedení komické opery *Poustevníkův zvonek* Louise Maillarta a 30. března se za spoluúčasti houslové virtuosky M. Bartákové a klavíristky J. Drahošové¹⁴⁹ uskutečnil koncert k počtě Křížkovského. 15. a 16. října Žerotín provedl již pátou Smetanovu operu – *Tajemství*. Ta se setkala s velmi dobrým ohlasem jak publika, tak tisku, a výkon Petzolda a orchestru byl okomentován velmi pochvalnými reakcemi: „*V celkovém provedení nutno ovšem nejvýše postavit orchestr, řízený p. řed. Petzoldem. Pan řed. Petzold tolikrát už sám ukázal své dirigentské umění a péči s nastudováním – a oba minulé dny opětně potvrzují tento všeobecný již úsudek. Orchestr byl ucelený, podrobující se každé modulaci, přesný v nástupu a vervní...*“¹⁵⁰ 27. listopadu byl uskutečněn Fibichův koncert, na němž zazněla i díla V. Nováka a J.Suka. Petzold byl v očích veřejnosti oblíben a uznávám, o čemž svědčí např. i reakce tisku, který si pochvaloval Petzoldovu pečlivou přípravu na každý koncert: „*...Všechna čísla koncertního programu byla přednesena*

¹⁴⁶ Karolina, Anežka (vdovy) – H. Žárská, L. Eliášová, Lidka – B. Mikulová, Toník – R. Boháč

¹⁴⁷ 1885, Cholina – 1957, Praha. Český tenorista a herec. Viz ČSHS, II. sv., str. 697.

¹⁴⁸ *Má hvězda, Západ slunce, Přiletěly vlaštovičky.*

¹⁴⁹ 1893, Holešov, datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Česká pianistka.

¹⁵⁰ *Selské listy*, č. 235, 18. říjen 1910.

s pochopením a pečlivě nacvičena. Jako vždy – můžeme říci, neboť řed. p. Petzold nepustí na veřejnost dílo, které by nebylo vycislované dokonale propracované. Takto vždy dopřává „Žerotín“ svému obecenstvu díla nevšední krásy a nevšedního provedení. Patří vzdáti vroucí díky p. řid. Petzoldovi i příčinnivému členstvu Žerotína...“¹⁵¹ Žerotín byl také letos hostem na slavnostech k uctění P. Křížkovského, pořádaných brněnskou filharmonickou Besedou. Mužský sbor zde zazpíval *Prosbu odvedeného* a vystoupilo i ženské žerotínské kvarteto¹⁵².

Roku 1911 se Antonín Petzold vzdal všech svých funkcí. Posledním jeho oddirigovaným vystoupením v tomto roce byla opereta *Ples v opeře* Richarda Heubergera. Kterou pořádal Žerotín ve spojení s olomouckými ochotníky 1. a 2. února 1911 ve prospěch hudební školy Žerotína. Režíroval ji František Mach.

Nebyla to však Petzoldova poslední spolupráce s Žerotínem. Roku 1917 byl spolkem požádán o návrat a jeho prvním dirigentským počinem tohoto roku bylo poslední dílo, které řídil před svým odchodem - opereta *Ples v opeře*, kterou měl původně řídit dirigent Wilkonský¹⁵³. Ten po odehrání Thomasovy opery *Mignon* ze spolku odešel. Členové výboru Žerotína jeho odchod okomentovali takto: „...*Hned po Mignon byla cvičena opereta Ples v opeře, která byla provedena 24. a 25. listopadu a před níž došlo k roztržce mezi spolkem a kapelníkem Wilkonskim, jenž se zřekl další činnosti s námi s týmž ohněm, s jakým se ujal vypravení opery Mignon...*“¹⁵⁴ Sbor však již nedosahoval takových kvalit jako za Petzoldova sbormistrovství, vytratilo se nadšení, členů sboru ubývalo a členstvo se stále měnilo. O snižující se úrovni svědčí

¹⁵¹ *Selské listy*, č. 270, 20. listopadu 1910.

¹⁵² M. Fialová, A. Petzoldová – Dudíková, A. Sobotová, E. Fialová.

¹⁵³ Jaroslav Stuka. Pseudonym Wilkonski, též Villonský. 1883, Prostějov – datum úmrtí se mi nepodařilo zjistit. Dirigent a skladatel. Viz ČSHS, II. sv., str. 632.

¹⁵⁴ VZ 1917, str. 14.

kritika z olomouckého tisku na představení Prodané nevěsty, dirigované Wilkonskim: „*Prodaná nevěsta provedená v sobotu a v neděli dne 17. a 18. t. m. „Žerotínem“ zůstala daleko za „Prodanou“ z loňska a předloňska... Celek byl rozhodně slabší a nebylo to jen následkem částečného nového obsazení některých úloh: neuspokojil ani orchestr, ani sbory. Byli jsme tentokrát poněkud zklamáni – dlužno to doznat upřímně a otevřeně v zájmu budoucích podniků „Žerotína“.*“¹⁵⁵ Antonín Petzold 9. a 17. prosince 1917 s Žerotínem provedl Dvořákovu operu *Šelma sedlák*.

V poslední válečném roce Petzold nastudoval a řídil dvě operety - *Perníková chaloupka*¹⁵⁶ Engelberta Humperdincka, který byla byla třikrát reprizována¹⁵⁷ a *Malý vévoda* Charlese Lecocqua. Žerotín, jehož sbor se po návratu Petzolda začal opět kvalitativně zlepšovat, začal pomýšlet na provedení *Libuše*. A jelikož jako host přislíbila svou účast Ema Destinnová, připravoval se i na *Prodanou nevěstu* a *Dalibora*. Opět se ale Žerotín nacházel ve svízelné situaci týkající se orchestrální složky. Město zakázalo svým hudebníkům účinkovat v žerotínských produkcích a orchestr Žerotína již nebyl díky nedostatku hráčů a válce na té úrovni, na které se nacházel za éry Petzoldovy. Sami členové výboru Žerotína okomentovali situaci takto: „*Z orchestru byly tu jen zbytky, vhodné spíše k doplnění než k vytvoření nového orchestru*“¹⁵⁸. Žerotín si tudíž domluvil orchestr Vinohradského divadla a Ema Destinnová mohla zpívat 23. a 25. června *Prodanou nevěstu* a *Dalibora*. Vyvrcholením sezóny byla *Libuše*, nicméně za řízení Karla Kovařovice. Ten s sebou přivezl i orchestr národního divadla a sólisty. S orchestrem pak provedl *Mou Vlast*¹⁵⁹. Vztahy mezi radnicí a Žerotínem byla čím dál

¹⁵⁵ *Selské listy*, 24. březen 1917.

¹⁵⁶ 3. února 1918.

¹⁵⁷ 4., 12. a 26. února 1918.

¹⁵⁸ VZ 1917, str. 13.

¹⁵⁹ 10. července 1918.

tím více napjatější, byly vydávány zákazy, týkající se údajného přeplňování sálu a hrozilo dokonce zastavení činnosti spolku. Nicméně 28. říjen situaci zachránil a 16. a 17. listopadu 1918 mohla být *Prodaná nevěsta* díky převratu hrána v městském divadle. Za necelý měsíc, 7. a 8. prosince se hrál *Dalibor* za účasti pěvců¹⁶⁰ z Národního divadla. Sezónou roku 1919 Petzoldův opětovný návrat do funkce sbormistra skončil. „*Počínaje podzimním obdobím pověřen byl vedením sborového zpěvu p. Jar. Wilkonski, který s chutí se ujal své práce.*“¹⁶¹ Smutným faktem ovšem zůstává, že ve výroční zprávě z roku 1919 si můžeme přečíst poděkování devatenácti členům sboru, kteří mezi léty 1917-1918 zpívali sólové party, nicméně o Petzoldovi nenajdeme ani zmínku.

¹⁶⁰ Thomas Schütz-Procházka, Arnold Flögl, Jarmila Řeháková.

¹⁶¹ VZ 1919, str. 20.

Antonín Petzold skladatel

Antonín Petzold se skladatelsky angažoval zejména v okruhu chrámové hudby. Jeho asi 90 duchovních děl je uloženo v rukopisu v archivu olomouckého dómu (viz soupis děl na konci kapitoly). Psal zejména gradualia a offertoria. Za jeho nejvyzrálejší duchovní dílo je považována *Missa Solemnis* pro osm hlasů. Můžeme shrnout, že Petzoldova skladatelská tvorba svou originalitou ani stylem zpracování nikterak nevybočila z dobového průměru. Petzold patrně neměl vysoké kompoziční ambice a byl si vědom toho, že jeho skladby dobře plní svou funkci při liturgii.

Psal ale také skladby komorní, např. *Elegii, Hovory lesa pro housle a klavír, Legendu pro violoncello s klavírem, Rondo C a Tanec* pro klavír i orchestrální, např. *Intermezzo* pro smyčcový orchestr, *Hymnus* pro velký orchestr, *Slavnostní předeheru* pro 2 klavíry, harmonium a smyčcový orchestr. Byl také autorem vokálních skladeb (*Odpověď* pro soprán) a písní pro ženský, mužský a smíšený sbor. Skladby pro ženský sbor reprezentují např. *Ten ptáček, Uhodilo, Žabky, Pod bezem,* smíšený *Dívky naše české, heslo Žerotína* a mužský sbor *Do hor* a okteta pro smíšené hlasy *Či to koničky* a *Jarní*. Petzold se také věnoval harmonizování písní např. *Mnoga ljeta, Večer na Savi* a *V boj* J. Zajce (upravil pro tříhlasý ženský sbor s doprovodem klavíru), *Moravské národní písně z Nivnice u Korytné* ze sbírky Ferdinanda Tomka (např. *Chodila Anička, Sviť měsíčku jasně, Pojď ty milá,* upraveno pro smíšený čtyřhlas).

Zmínky o těchto sborových dílech nalezneme ve výročních zprávách Žerotína. Zde je také titul další skladby – *Píseň pěvců*. Bohužel se zde ale již nedočteme např. pro jaké hlasy byly písně

určeny. Jelikož ze světských opusů autorka našla pouze dva sbory v rukopisu *Ten ptáček* a *Heslo*, nelze učinit nějaké obecně platné ohodnocení či popsání jeho kompozičního stylu. Dlužno ale říci, že pokud byly Petzoldovy skladby Žerotínem prováděny, pak většinou na akcích méně důležitého charakteru – např. při různých pěveckých besedách a večírcích, výjimečně na slavnostnějších podzimních vokálních koncertech. Je to zřejmý důkazem toho, že Petzoldovy skladby opět plnily svůj praktický účel a neočekávalo se, že by byly s to konkurovat dílům Smetanovým, Dvořákovým, Bendlovým či Fibichovým. Což jak patrně dokládá, že i vokální sborová díla nepřekročila svou dobu. Aby mohla vzniknout alespoň orientační představa o kompozičním stylu Anonína Petzolda uplatněném v žánru hudby světské, rozhodla jsem se provést spartaci (viz Přílohy) a analýzu sboru *Ten Ptáček*.

Ten Ptáček op.12

Tato skladba pro tři ženské hlasy s doprovodem dvou klavírů nebo orchestru na text básně Vítězslava Háška byla složena 12. prosince 1890. Jedná se o příklad prokomponované písně romantického charakteru, kdy je každá strofa básně podložena jinou melodií a odlišným klavírním doprovodem. Tato skladba napsaná pro dva soprány a alt má homofonní fakturu a většinou syrrytmičké vedení hlasů, kdy hlavní melodie náleží prvnímu sopránu. Píseň je napsána v tónině F dur a v 3/8 taktu. Symboliku ptáčka zvukomalebně znázorňují trylky a melodické ozdoby, nejčastěji užitá v prvním sopránu, které se objevují v první, textově i hudebně optimisticky laděné sloce, která je na závěr skladby reprízovaná. Nejčastějším intervalem použitým mezi jednotlivými hlasy je tercie a kvarta.

Hlavní téma 1. sloky (4.-12. takt) je od 13. taktu s menší změnou znobu opakováno, klavírní doprovod je zde většinou akordický, až na part 2. klavíru v začátku skladby, kdy ve čtyřtaktové předešle hraje rozložené staccatové oktávové intervaly.

Druhá sloka je uvedena dynamickou změnou z fortissima do piana a je oddělena dvojčárou. Tato část skladby volně pracuje s tématem 1. dílu, jde v podstatě o jeho variaci, která přináší do skladby odlišnou, spíše melancholickou náladu. Naléhavost výrazu také podporuje opakování slov „že div by člověk neplakal“. Jako by připravovala nástup třetí sloky, která je značená meno mosso, také oddělená a je ve znamení modulujících sekvencí. Na konci druhé sloky, v 39. taktu, moduluje do D dur, a třetí sloka začíná také v této tónině.

Zde první tři takty sekvencovitě transponuje. Takty 45, 46 a 47 jsou ve znamení střídavého tónu v taktu 46, který se v taktu 47 vrací do kvintakordu. Ten samý případ je i v taktu 50, s tím rozdílem, že je mollového charakteru. V taktu 52 moduluje do Es dur, v taktu 55 do c moll. V posledních dvou sekvencích je tercie v taktu 54 a 57 vedena melodickou linkou dolů, na rozdíl od předchozích dvou případů (takt 46 a 50). V této sloce se v druhém klavíru objevují sekvencovitě rozložené akordy užívající v každém taktu dvou triol. Tato strofa je následně opakována, ale opět v jiné hudební stylizaci. Je naléhavějšího charakteru jakoby připravovala nástup závěrečné části. Je to způsobeno akordickým klavírním doprovodem v triolách v partu prvního klavíru, které zhušťují doprovod a dodávají této části skladby napínavější charakter a opakujícím se rytmickým motivkem v 1. sopránu – osmina se čtyřmi šestnáctinami (61. takt), který se v zápětí v 65. taktu opakuje. V této sloce Petzold moduluje v 60. taktu do Des dur, a poté v každém taktu do jiné tóniny, B dur, es moll, Ces dur, as moll, H dur, Es dur, B dur, poté se v taktu 68 vrací do D dur. V tomto taktu se

navrací z předchozího ritardanda (takt 65 a 66) do původního tempa, s dynamikou ve fortissimu. Klavírní doprovod se od taktu 70 na pět taktů umlčuje, aby se vrátil při opakování posledních tří slov této strofy. V taktu 76 ještě moduluje do Es dur a taktem 80 začíná opakování 1. sloky s označením Tempo I. V posledních šesti taktech se týkají rytmické ozdoby i ostatních hlasů.

Chceme-li skladbu formálně popsat, výsledné schéma vypadá takto: ABCDA (A t.1-20, B t.21-43, C t.44-59, D t.60-80, A t.80 (třetí osmina v taktu) -100. Z vyššího pohledu se dá forma označit jako velká třídílná s reprízou, kdy části B, C a D tvoří kontrastní díl k úseku A.

Soupis církevních skladeb¹⁶²

Za titulem je v závorce uvedeno inventární číslo v dané kategorii.

Mše

Missa Solemnis (253)

Gradualia

Beatus vir (2)

Laetatus sum in his (3)

Speciosus forma (4)

Sederunt principes (5)

Iacta cogitatum (6)

Propitius esto (7)

Sciant gentes (8)

Viderunt omnes (9)

¹⁶² VIČAROVÁ, Eva: „Antonín Petzold a hudba v olomoucké katedrále (1914–1931)“. In: Hudba v Olomouci a na střední Moravě II. Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru, ed. E. Vičarová, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2008, str. 102-105.

Anima nostra (10)
Tecum principum (11)
Timebunt omnes (12)
Domine refugium (13)
Iongoverunt discipuli (14)
Beatus vir (15)
Trinete Dominum (16)
Iongnoverunt discipuli (17)
Haec dies (18)
Unam petii (19)
Convertere Domine (21)
Veni Sancte Spiritus (25)
Emitte Spiritum (26)
Loquebantur (27)
Ascendit Deus (28)
Regnavit Dominus (29)
Suscepimus Deus (30)
Beata Deus (31)
Omnes de Sabra (32)
Salvos fac nos (33)
Benedictus Dominus (34)
Protector noster (35)
Constitues eos principes (36)
Exultabunt (37)
O vos omnes (38)
Qui sedes Domine (39)
Digitur oratio mea (40)
Surrexit Christus et illuxit (41)
Os justi meditabitur (42)
Redemptionem (43)
Dominabitur amarizmaru (44)
Misit Dominus (45)
Bonum est confiteri (46)

Priusquam et formarem (67)
Justus ut palma (69)
Dicite in gentibus (70)
Locus iste (148)
Benedicta es tu (149)
Benedicta et venerabilis (158)
Tu es deus qui facis (172)
Tu es deus qui facis (173)
In die Resurrectionis (174)
Posuisti Domine (175)
De Quamcumque (176)
Bonum est (177)
Locus iste (178)

Offertoria

Gloria et Honore (2)
Sanctificavit Moyses (3)
Sperent in te (5)
Illumina oculos (6)
Anima nostra (8)
Dextera Domini (9)
In te speravi (10)
Domine Deus in simplicitate (11)
Posuisti Domine (14)
In omnem terram (16)
Deus, Deus meus (17)
Angelus Domini (18)
Fulcrunt Jesum (19)
Portas coeli (20)
Confitebor Tibi (24)
Benedicam Dominum (26)
Mirabilis Deus (27)
Justus ut Palma (29)

Postula me (30)
Jubilate Deo (31)
Diffusa est gratia (32)
Ave Maria gratia plena (50)
Anima nostra (51)
Justus ut Palma (52)
Jubilate Deo universa (53)
Domine Deus in simplicitate (127)
Sacerdotes Domini incensum (128)
Terra tremuit (129)
Ave Maria gratia plena (130)
Confitebuntur coeli (155)
Lauda Jerusalem (156)
Expectans (157)
Domine Deus in simplicitate (158)

Velikonoční skladby

Cristus factus est (24)
Vexilla regis (26)

Te Deum

Te Deum (19)
Te Deum (20)

Ecce sacerdos manus

Ecce sacerdos (1)
Ecce sacerdos (2)
Ecce sacerdos (3)

Tantum ergo

Tantum ergo (3)

Antifony

Tradiderunt (1)

Příležitostné skladby

Ad multos annos (3)

Svatý Václave – harmonizace (4)

Různé

Parce Domine (2)

Závěr

Antonín Petzold byl ve své době zajisté velkým přínosem pro hudební kulturu Olomouce. Jako absolvent pražské varhanické a Lukesovy operní školy po působení v Praze, Plzni a Kroměříži přesídlil do Olomouce, kde dostal roku 1886 nabídku k vykonávání funkce varhaníka v Dómu sv. Václava. Jako varhaník hrál téměř 30 let pod kapelnictvím J. Nešvery a byl vysoce ceněn jako improvizátor i výborný interpret. Roku 1915 byl jmenován definitivním kapelníkem, 1926 ředitelem a v této funkci setrval do své smrti. Období jeho kapelnictví nebylo pro úroveň dómského kúru zrovna nejšťastnější. Úroveň provozované hudby výrazně poklesla a ačkoliv v pramenech můžeme nalézt výtky kapituly směřující k jeho údajně nedostatečnému věnování se své práci na dómě, sehrály zde zajisté roli i další faktory. A těmi byla jak válka a nepříznivé finanční podmínky, za kterých pracoval, tak stupňující se zdravotní obtíže, kvůli nimž se také jeho absence na dómě postupem času stupňovala.

Za to jako první ředitel hudební školy Žerotína byl Petzold velmi uznáván v uměleckých kruzích i v očích veřejnosti. Za jeho ředitelství stoupal až na občasné výkyvy počet žáků, škola se velmi dobře prezentovala v očích veřejnosti ať už svými veřejnými zkouškami, tak v pozdějších letech např. operetními představeními. Na začátku svého fungování škola nabízela studium oborů - hra na klavír, zpěv, hudební teorie a hra na smyčcové nástroje, avšak v průběhu let bylo otevřeno např. oddělení hry na dechové a žesťové nástroje, sborového zpěvu apod. Z řad ať už přímo Petzoldových žáků či studentů ostatních pedagogů v pozdějších letech vyrostli např. sólisté hudebně-pěveckého spolku Žerotín, aktivní hudebníci, hudební teoretikové apod. (např.

Hubert Doležil, Anna Dudíková, Heřma Žárská ad.) Škola navíc velmi dobře konkurovala později vzniklé hudební škole německé.

Druhým, velmi významným oborem, ve kterém Petzold působil, bylo zajisté sbormistrovství pěvecko-hudebního spolku Žerotín. S tímto sborem ochotníků provedl na 40 operních představení – např. Smetanovu *Prodanou nevěstu*, *Hubičku*, *Dalibora*, Blodkovu *V studni* apod. Dirigoval také symfonická a oratorní díla – Haydnovo *Stvoření*, Smetanovu *Mou vlast*, Perosiho *Vzkříšení Lazarovo*, Mozartovo *Requiem*, Dvořákovu *Svatební košili*, Beethovenovu *Devátou symfonii* a mnoho dalších. Jeho um a cit pro dirigování a pochopení skladeb byly v olomouckém tisku někdy možná až nekriticky velmi chváleny. Toto odvětví jeho umělecké činnosti, možná ještě společně s ředitelstvím školy, můžeme označit za jeho největší přínos olomouckému hudebnímu, ale také společenskému životu. Provádění Smetanových oper totiž také podněcovalo Čechy k „češství“ a národnímu smýšlení.

Jako skladatel Petzold nejspíš nepřekročil průměr, nicméně tuto sféru své činnosti jistě nepovažoval za své životní poslání, ale spíše vyplývala z jeho funkcí a potřeb těles, která řídil. Nemůžeme ovšem podat objektivní zhodnocení jeho skladatelského umu, jelikož ze světských děl byly autorkou práce nalezeny pouze dva opusy. Nicméně v pramenech samozřejmě zmínky o jiných světských skladbách (zejména vokálních a sborových, které provedl s Žerotínem, ale i komorních a orchestrálních) nalezneme. Až na výjimky však byly prováděny jen na veřejných produkcích menšího charakteru – různých besedách a hudebních večírcích a z tohoto je proto možno usuzovat, že jeho skladatelská činnost nedosahovala nadčasových kvalit. Co se týče chrámových děl, napsal kolem stovky menších forem – zejména gradualií a offertorií, která se vyznačují spíše provozním charakterem.

Jeho nejvyzrálejší duchovní dílo – *Missa Solemnis* pro osm hlasů vyšla tiskem ve Vídni.

Odkaz Antonína Petzolda tudíž spočívá zejména v jeho dirigentské činnosti a ředitelství umělecké školy. V těchto svých činnostech zaznamenal největší úspěch a v hudebně-kulturních dějinách Olomouce po sobě zanechal výraznou stopu. **Nelze mu však také upřít zásluhy na rozvoji emancipace českého živlu, který v lidech podněcoval prováděním Smetanových oper.**

Soupis literatury a pramenů

Literatura:

KLIMEŠ, Miroslav: *Devadesát let smíšeného pěveckého sboru Žerotín v Olomouci*. Olomouc 1970.

VYBÍRAL, Bohuš: *Do druhé padesátky*. Památník olomouckého „Žerotína“ 1930-1940, Olomouc 1941.

FUKAČ, Jiří – VYSLOUŽIL, Jiří: *Slovník české hudební kultury*, Praha 1997, heslo „Olomouc“, str. 644.

TICHÁK, Milan: *Sto let ve službě múzám (Lidová škola Žerotín v Olomouci 1888 – 1988)*, Olomouc 1988.

TOMEK, Ferdinand: *Padesát let olomouckého Žerotína 1880 – 1930*, Olomouc 1931.

GREGOR, Vladimír: *Památník pěvecko-hudebního spolku Žerotín v Olomouci 1880–1950*, Národní hudební vydavatelství Orbis 1952.

ČERNUŠÁK, Gracian – ŠTĚDRŮŇ, Bohumír – NOVÁČEK, Zdenko: *Československý hudební slovník osob a institucí, I. a II. část*, Praha 1963.

SEHNAL, Jiří – VYSLOUŽIL, Jiří: *Dějiny hudby na Moravě*, Brno 2001.

VIČAROVÁ, Eva: „*Hudba v olomoucké katedrále v letech 1800-1914*“. In: *Hudba v Olomouci a na střední Moravě I. In memoriam Vladimír Hudec, Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru*, ed. E. Vičarová, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2007, str. 95–102.

VIČAROVÁ, Eva: „*Antonín Petzold a hudba v olomoucké katedrále (1914–1931)*“. In: *Hudba v Olomouci a na střední Moravě II. Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru*, ed. E. Vičarová, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc 2008, str. 91–110.

SLAVÍČKOVÁ, Eva: *Gustav Pivoňka v olomouckém hudebním životě*. Olomouc 1994. Bakalářská práce (vedoucí práce: ČOTEK, Pavel).

WAIC, František: *Vzpomínka na ředitele Antonína Petzolda*, Olomouc 1936.

Prameny:

Státní okresní archiv v Olomouci, Fond M6-113, Pěvecký sbor Žerotín Olomouc 1880 – 1981

Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc, Personální spis Antonína Petzolda, inv. č. 6312, sign. 78/7, karton 1475

Tisk:

Selské listy

Pozor

Našinec

Mír

Shrnutí

Bakalářská práce je monograficky zaměřena na osobnost Antonína Petzolda a jeho uměleckou činnost v Olomouci. Petzold se narodil 13. srpna 1858 a zemřel 7. května 1931. Vystudoval Pražskou varhanickou školu a Lukesovu školu operní. Do Olomouce přesídlil roku 1886, kde se téhož roku stal varhaníkem a roku 1914 kapelníkem v Dómu sv. Václava. Byl prvním ředitelem hudební školy Žerotína (1888–1911), kde zároveň vyučoval hru na klavír, varhany, zpěv a hudební teorii, sbormistrem hudebně-pěveckého spolku Žerotín (1893–1911, 1917–1918). Pod jeho taktovkou proběhlo s Žerotínem 40 operních představení, dirigoval ale také díla symfonická a oratorní. Věnoval se i skladatelské činnosti. Komponoval zejména duchovní skladby (např. *Te Deum*, *Terra tremuit* apod., za jeho nejvyzrálejší dílo je považována *Missa Solemnis* pro osm hlasů), ale i díla světská (zejména pro ženský a smíšený sbor, skladby orchestrální a komorní). Vyučoval také klavír, zpěv a teorii v dívčím Poettingově ústavu a dával soukromé hodiny. Byl jedním z hybatelů olomouckého kulturního dění a zařadil se mezi přední umělecké osobnosti své doby.

Summary

Bachelor thesis is focused on the personality of Antonín Petzold and his artistic activity in Olomouc. Petzold was born on 13. 8. 1858 and died 7. 5. 1931. He studied at the Prague Organ School and Lukes's Opera School. He moved to Olomouc in 1886, where the same year he became organist and in 1914 conductor in the Cathedral of St. Wenceslas. He was the first director of the School of Music Žerotín (1888-1911), where he also taught piano, organ, singing and music theory, , musical conductor of choral Žerotín (1893-1911, 1917-1918). Under his baton was carried out 40 opera performances, but he conducted symphonic and oratorio works as well. He was also a composer. Composing spiritual songs in particular (Te Deum, Terra tremuit etc., his most mature work is considered the Missa Solemnis for eight voices), but also secular works (especially for female and mixed choir, orchestral and chamber music). He also taught piano, singing and theory at a female Poetting Institute and gave private lessons. He was one of the movers of the cultural life of Olomouc and ranked among the leading artistic figures of his time.

Zusammenfassung

Diese Bachelorarbeit ist monographisch auf die Persönlichkeit von Antonín Petzold und seine künstlerische Tätigkeit in Olmütz ausgerichtet. Petzold wurde am 13. August 1858 geboren und ist am 7. Mai 1931 gestorben. Er absolvierte die Prager Orgelschule und die Lukes Opernschule. 1886 zog er nach Olmütz um, wo er im dieselben Jahr zum Orgelspieler und im Jahre 1914 zum Kapellmeister im Wenzelsdom wurde. Er war der erste Direktor der Musikschule Žerotín (1887-1911), an der er zugleich Klavier- und Orgelspielen ebenso wie Gesang und Musiktheorie unterrichtete. Er wirkte auch als der Chorleiter des Musik- und Gesangvereins Žerotín (1893–1911, 1917–1918). Unter seinem Taktstock wurden mit Žerotín 40 Opernvorstellungen aufgeführt, er dirigierte aber auch sinfonische und oratorische Werke. Er widmete sich ebenso der komponistischen Arbeit, er schuf vor allem geistliche Werke (z.B. *Te Deum*, *Terra tremuit* u.ä.; zu seinem ausgereiften Werk wird *Missa Solemnis* für acht Stimme gezählt.), aber auch profane Musik (vor allem Stücke für Frauenchor und gemischten Chor, Orchester- und Kammerstücke). Er unterrichtete auch Klavierspielen, Gesang und Theorie im Poettings Mädcheninstitut und gab Privatstunden. Er war eine der Treibkräfte des Olmütz Kulturgeschehens und reihte sich unter die vorderen Persönlichkeiten seiner Zeit.

Seznam příloh

Příloha č. 1 Fotografie Antonína Petzolda

Příloha č. 2 Spartace sboru Ten ptáček

Příloha č. 3 Ukázka rukopisu sboru Ten ptáček

Příloha č. 4 rukopis sboru Heslo

Příloha č. 1

Fotografie Antonína Petzolda

ANTONÍN PETZOLD,
*dómský kapelník, čestný člen a sbormistr Žerotína
r. 1893 – 1910 a v r. 1918. † r. 1931.*

SÓLISTÉ S DIRIGENTEM PETZOLDEM Z „PRODANÉ NEVĚSTY“
na podzim roku 1894.

Příloha č. 2
Spartace sboru *Ten Ptáček*

Ten ptáček

Vítězslav Hálek

Antonín Petzold op.12

Allegretto. Scherzando.

mf

Soprán 1

Soprán 2

Alt

Piano I

Piano II

p

8

S. 1

S. 2

A.

Pno. I

Pno. II

p

tr

p

pi - seň ži - vá

vá jak by byl pi seň ži vá ba kdo vsvém srd ci lá sku má ne

19

S. 1 *ff* *p* *p*
zpi vá A ptá-ček ten tak od srd-ce a ksrd-ci mlu. vit u - mi -

S. 2 *ff* *p* *p*
mlu - vit

A. *ff* *p* *p*
mlu - vit

Pno. I

Pno. II

28

S. 1 *mf* *poco rit.* *rit.* *pp* *mf*
že div-by člo - věk ne - pla - kal že div by- člo - věk ne pla - kal když srd cem

S. 2 *mf* *pp* *mf*
u - mi že div by

A. *mf* *pp* *espress.* *mf*
u - mi že div by

Pno. I *p* *pp*

Pno. II *p* *pp*

38

meno mosso

S. 1
po ro zu - mí — Ba čas-to mě to při - pa-
p

S. 2

A.
p
Ba čas-to mě to při - pa-

meno mosso

Pno. I
p ppp f p

Pno. II
p ppp f p

47

S. 1
p mf
dá že jsem - mu dru - hem vlká - ní neb i Ty

S. 2

A.
mf
dá že jsem mu dru-hem vlká - ní neb i ty

Pno. I
mf

Pno. II
p

53

S. 1
mo - je pí - sně jsou jen jem - né na - ři ká -

S. 2
neb I ty moje pí - sně jsou jen jem - né na - ři ká -

A.
mo - je pís - ně jsou jen jem - né na - ři ká -

Pno. I

Pno. II

59

S. 1
-ni Ba čas - to mě to při - pa -

S. 2
-ni Ba čas - to mě to při - pa -

A.
ni

Pno. I

Pno. II

64

S. 1 *rit.*
dá že jsem mu dru-hem vlká

S. 2
dá že jsem mu dru - hem vlká

A.
rit.

Pno. I

Pno. II

68 **Tempo**

S. 1 *ff* *p*
-ní neb i Ty mo je pí - sně jsou jenjem-né jenjem-né

S. 2
ní *ff* *p*

A.
Tempo *ff* *p*

Pno. I

Pno. II

75 *Tempo I.*

S. 1 *p* *f*
na - ři - ká - ní jen jem-né na - ři - ká - ní - Ten ptá - ček

S. 2 *p* *f*
ni -

A. *p* *f*

Pno. I *p* *f* *p* *pp* *mf* *p*

Pno. II *p* *f* *pp* *p*

83

S. 1 *tr* *p* *tr*
ten se na - zpí - vá jak by byl pí - seň ži vá ba kdo vsvém srd-ci lá - sku

S. 2 *p*

A. *p*
pí - seň ži - vá

Pno. I *p* *p*

Pno. II *p*

93 *f* *ff* *pp* rit.. Tempo I

S. 1
ma ne - div - te se - že zpi vá že zpi vá

S. 2

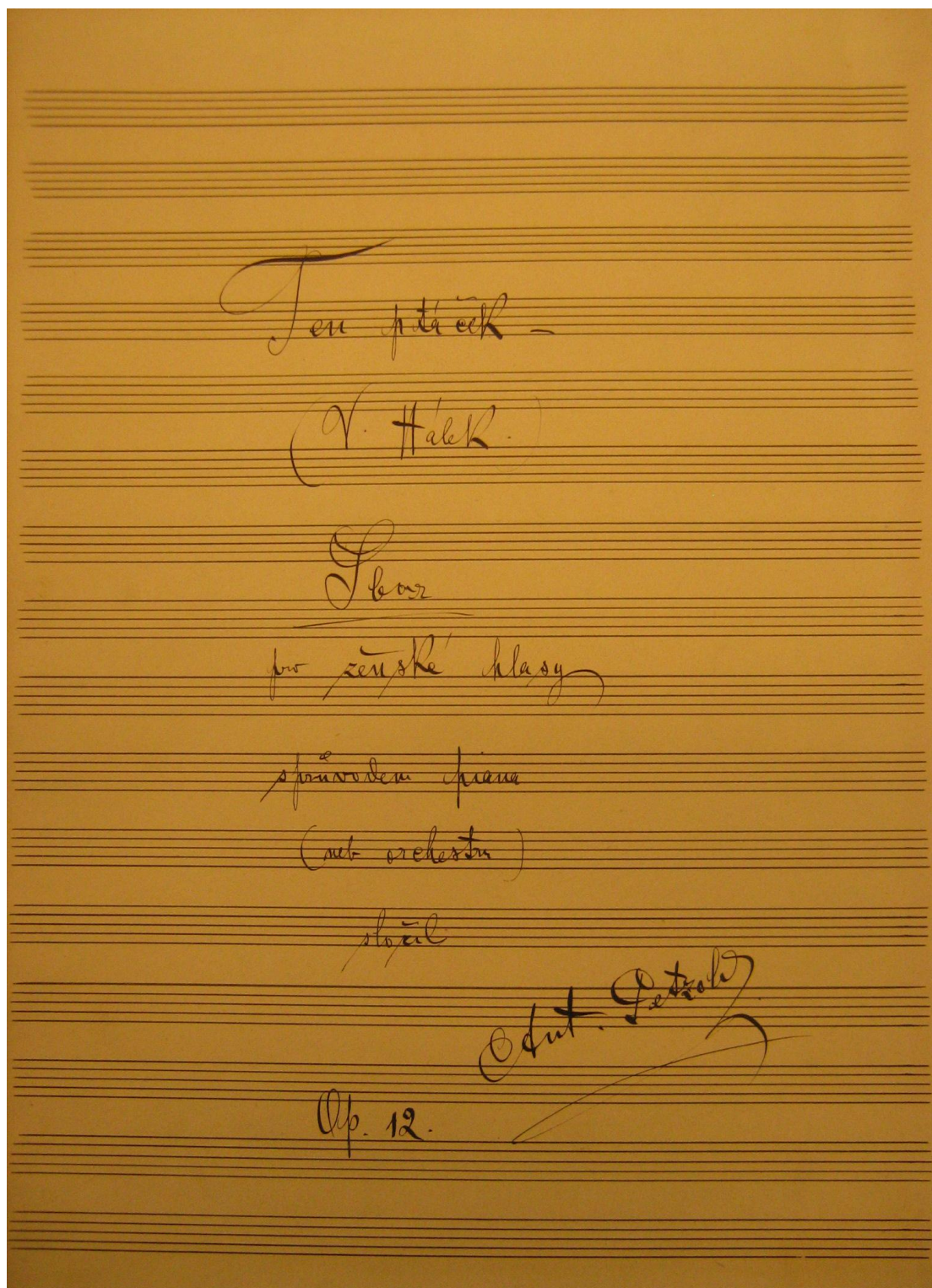
A.

Pno. I
f *f* *p* *ff*

Pno. II
f *f* *p* *ff*

Příloha č. 3

Ukázka rukopisu sboru *Ten ptáček*

San Jit'cek

Chut. Petzold
Op. 12

3.

Allegretto scherzando.

Handwritten musical score for the first system, including staves for Flute, Violin, Viola, Piano, and Cello/Double Bass. The score is in 3/8 time and F major. It includes dynamic markings such as *mf* and *p staccato*.

Flute: *mf*

Violin: *mf*

Viola: *mf*

Piano: *mf*, *p staccato*

Cello/Double Bass: *p staccato*

Handwritten musical score for the second system, featuring vocal lines and piano accompaniment. The lyrics are in Czech: "Ten se na zpi - ni jak by byl pi - sen i - va - ba křes - tian - ská".

Vocal: Ten se na zpi - ni jak by byl pi - sen i - va - ba křes - tian - ská

Piano: *p*

Příloha č. 4
Rukopis sboru Heslo

Znovuňtvarovaný Pythia na Křivčicích

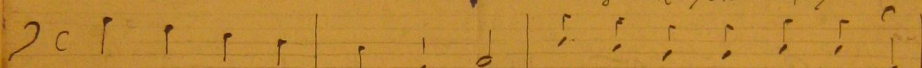
Závodní klub ROH
Mor. Filharmonie v Olomouci,
pěvecký oddíl
ŽEROTÍN,

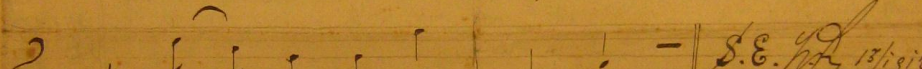
SV 22 C 171

Pěvecko hudební spolek „Žerotín“ Olomouč
připomíná D. S. F. J.

Heslo „Žerotína“

Vinyšenkách dle ant. Petzolda.

 „Nechť, eť vlá kel Dej to Bůh, českou páně český dech

 českou páně če — ský dech?

S. E. 13/912

Na piano hraje se piano příkladně. Věnoval jsem, do hostů P. Petzold, kousek z jeho
 „a pak, když hraje se piano, přecházejí do forte, jako kuplet.“
 „a pak, když hraje se forte, přecházejí do piano, jako kuplet.“
 „a pak, když hraje se forte, přecházejí do forte, jako kuplet.“
 „a pak, když hraje se forte, přecházejí do forte, jako kuplet.“

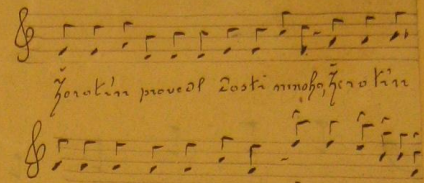
Žerotín: Místodržicím, když Žerotín slavný, byl na Moravě,
 vyprávěl, konšelům, zprávy, v slavné radě:
 „že vzhledem k věci, nezogumitelně říci, dopisovat skané,
 že zřejmě, at' dají se toho, práce na Moravě.“

Žerotín: Jmeno jeho slavné, od té doby slavné,
 vypravuje se vždy plnou — a to nečinou,
 po němž i náš, Žerotín, dnes, slavný, jmeno převzal,
 jmeno slavné, hodně může, jenž globy, lidské, nechal.

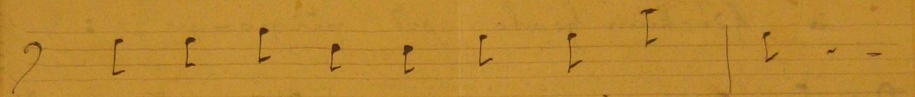
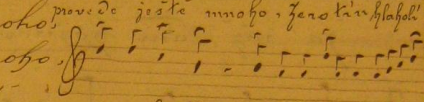
Žerotín: Takto Žerotín, magistři, dle potřeby, založil,
 a to s přikazem přísným, aby si z českých, svátků, neopil,
 a magistři, slavní, pro futuro, poslouchat, se uvolil,
 a poslouchal, dlouho, dlouho, v tak, nízké, když Žerotín, nastoupil.

Tak sobě, vše, já, předstávuji.

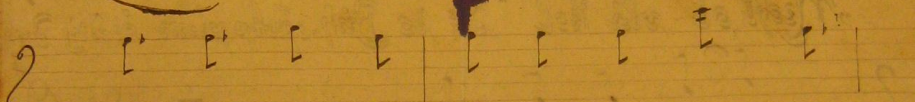
[Paměť: Žerotín slavný, když místodržicím, byl na Moravě.]

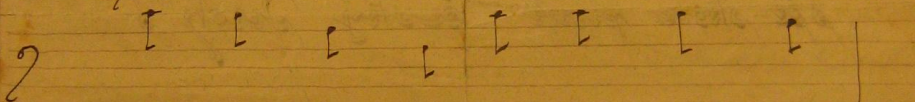
Žerotin provedl dosti mnoho, ^{provede ještě mnoho, žerotin blahol!}
Žerotin provede ještě mnoho, ^{provede ještě mnoho, žerotin blahol!}
Žerotin blahol veselí tam -
za pětina publika, parů i darr. veselí tam, za pětina publika panivian

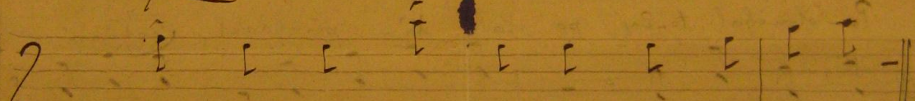
Chodte jen všic-pi ra-dost-ně knám,

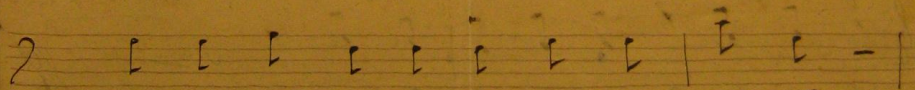
za-pla-tá tam to ne-besky sám

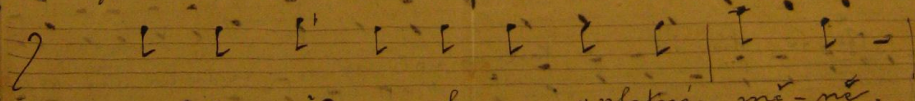
Chodte ke-dy ská-le zá-le

ne-dejte za-hynout...místu ovale?

„žerotin“ třeba mungpotie - buje,

peníz vidy na ko-py vplatiné mě-ně,

Anotace

Příjmení a jméno: Krömerová, Nela

Katedra a fakulta: Katedra muzikologie, FF UP

Název práce: Antonín Petzold v olomouckém hudebním životě.

Vedoucí práce: PhDr. Eva Vičarová, PhD.

Počet stran: 67

Počet znaků:

Počet příloh: 4

Počet titulů použité literatury: 12

Počet pramenů: 6

Klíčová slova: Antonín Petzold, sbormistr hudebně-pěveckého spolku Žerotín, Hudební škola Žerotína, varhaník v katedrále sv. Václava v Olomouci, skladatel, ředitel kůru.

Charakteristika práce: Bakalářská práce je monograficky zaměřena na osobnost Antonína Petzolda. Její cílem je vytvořit jeho komplexní umělecký profil. Tato významná osobnost se narodila 13. srpna 1858 a zemřela 7. května 1931. Byl velmi úspěšným sbormistrem hudebně-pěveckého spolku Žerotín, s kterým provedl na čtyřicet oper, ale i díla orchestrální a oratorní, prvním ředitelem hudební školy Žerotína, varhaníkem, posléze kapelníkem a ředitelem kůru v Dómě sv. Václava v Olomouci. Antonín Petzold se také skladatelsky angažoval zejména v oboru chrámové hudby, ale psal také díla světská, a to jak komorní, orchestrální, tak skladby pro sbor.